



SOC 1  
/MARM

## **Notat om støtte til køb af bil**

Til brug for behandling af temasager i  
uge 47, 2021

### **Indhold**

- I. Lovgrundlag
- II. Betingelser for støtte til køb af bil
- III. Udmåling af støtte til køb af bil
- IV. Tilskud til særlige indretninger
- V. Praksis – Ankestyrelsens principafgørelser /støtte til køb af bil
- VI. Praksis- Ankestyrelsens principafgørelser / valg af bil og særlig indretning
- VII. De konkrete mødesager

### **I. Lovgrundlag**

Notatet er baseret på lov nr. 573 af 24. juni 2005 om social service (serviceloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 1548 af 1. juli 2021, bekendtgørelse nr. 1252 af 20. november 2017 om støtte til køb af bil efter serviceloven med de ændringer der følger af bekendtgørelse nr. 215 af 8. marts 2018 om ændring af bekendtgørelse om støtte til køb af bil efter serviceloven og vejledning nr. 10326 af 18. december 2017 om støtte til køb af bil og individuel befordring.

Uddrag af lov om social service:

**§ 114.** Kommunalbestyrelsen skal yde støtte til køb af bil til personer med en varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der i væsentlig grad

- 1) vanskeliggør muligheden for at opnå eller fastholde et arbejde uden brug af bil,
- 2) vanskeliggør muligheden for at gennemføre en uddannelse uden brug af bil eller
- 3) forringer evnen til at færdes, i tilfælde hvor personen har aktiviteter uden for hjemmet, som medfører et betydeligt behov for kørsel med bil.

Stk. 2. Støtten efter stk. 1 ydes som et rentefrit lån inden for en ramme på 187.000 kr.



Stk. 3. Overstiger prisen på den billigst egnede bil lånerammen i stk. 2, ydes et rente- og afdragsfrit lån til betaling af forskellen mellem lånerammen og prisen på den billigst egnede bil.

Stk. 4. Social- og indenrigsministeren fastsætter i en bekendtgørelse regler om

- 1) betingelserne for at opnå støtte efter stk. 1 og 3 og om vilkårene for støtte, herunder regler om personkredsen, som er berettiget til at opnå støtte,
- 2) fremgangsmåden i forbindelse med afprøvning og valg af bil, herunder om private aktørers deltagelse heri,
- 3) tilbagebetaling af lån og indkomstgrundlaget for tilbagebetalingen og om henstand med tilbagebetaling og eftergivelse af lån til bil som følge af manglende betalingsevne og som følge af frakendelse i forbindelse med ændringer i den fysiske eller psykiske funktionsevne eller forhold, der knytter sig dertil,
- 4) adgangen til at modtage støtte til udskiftning af en bil, hvortil der er ydet støtte, jf. stk. 1-3, herunder regler om fremgangsmåden i forbindelse med genbevilling af støtte til køb af bil og om anvendelse af provenu ved afhændelse af en bil, der tidligere er ydet støtte til, herunder i forbindelse med genbevilling af støtte til køb af en bil,
- 5) støtte til nødvendig indretning m.v., herunder i hvilket omfang ansøgeren selv skal betale en del af udgiften til indretningen,
- 6) i hvilket omfang der kan ydes tilskud til betaling af køreundervisning m.v.,
- 7) støtte til personer, der ved indrejse her i landet medbringer en bil, og
- 8) i hvilket omfang et barn eller en ung under 18 år, som er omfattet af personkredsen, jf. stk. 1, og som anbringes uden for hjemmet efter § 52, stk. 3, nr. 7, kan bevare støtte til køb af bil eller få bevilget støtte til køb af bil.

**§ 115.** Det er en forudsætning for støtte efter §§ 112, 113, 113 b og 114, at hjælpemidlet, forbrugsgodet eller bilen ikke kan bevilges efter anden lovgivning.

Uddrag af bekendtgørelse om støtte til køb af bil efter serviceloven:

Betingelser for bevilling af støtte

**§ 1.** Efter § 114, stk. 1, i lov om social service skal kommunalbestyrelsen yde støtte til køb af bil til personer med en varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der i væsentlig grad

- 1) vanskeliggør muligheden for at opnå eller fastholde et arbejde uden brug af bil,
- 2) vanskeliggør muligheden for at gennemføre en uddannelse uden brug af bil, eller 3) forringer evnen til at færdes i tilfælde, hvor personen har aktiviteter uden for hjemmet, som medfører et betydeligt behov for kørsel med bil.

Stk. 2. I vurderingen af, om der er tale om en varigt nedsat funktionsevne, indgår:

- 1) at der ikke inden for en overskuelig fremtid vil være udsigt til bedring af de helbredsmæssige forhold, og



2) at der i lang tid fremover vil være et behov for at afhjælpe følgerne af den nedsatte funktionsevne.

**§ 2.** Støtte til køb af bil ydes på grundlag af en samlet vurdering af ansøgerens helbredsmæssige og sociale forhold samt ansøgerens manglende evne til at færdes, jf. stk. 2 og 3. I vurderingen indgår også oplysninger om ansøgerens daglige kørselsbehov og en vurdering af, om støtte til køb af bil i væsentlig grad vil gøre ansøgeren selvhjulpen.

Stk. 2. I vurderingen af ansøgerens helbredsmæssige forhold, jf. stk. 1, skal der lægges vægt på de objektive lægelige fund, lægelige udtalelser, oplysninger om lidelsens udvikling og forværring inden for en overskuelig tid, ansøgerens evne til at færdes, herunder gangdistance og anden form for nedsat mobilitet, og om der foreligger et særligt skånebehov.

Stk. 3. I vurderingen af ansøgerens sociale forhold, jf. stk. 1, skal der lægges særlig vægt på ansøgerens samlede situation, herunder elementer i ansøgerens familie-, erhvervs- og uddannelsesmæssige forhold der har betydning for ansøgerens funktionsnedsættelse og dens betydning for ansøgerens daglige kørselsbehov.

Stk. 4. I vurderingen af ansøgerens daglige kørselsbehov, jf. stk. 1 og 3, og § 1, stk. 1, skal der lægges vægt på, at kørselsbehovet har et sådant omfang, at bevilling af bil i væsentlig grad kompenserer for ansøgerens nedsatte funktionsevne. Ansøgeren skal have aktiviteter uden for hjemmet, som medfører et betydeligt behov for kørsel med bil. Aktivitetsniveauet skal som udgangspunkt svare til, hvad der er sædvanligt for en jævnaldrende person uden funktionsnedsættelse med en i øvrigt tilsvarende livssituation.

Stk. 5. I vurderingen af, om ansøgeren bliver selvhjulpen i væsentlig grad ved bevilling af bil, jf. stk. 1, skal der, hvis ansøgeren ikke selv kan føre bilen, lægges vægt på, at ansøgeren har en anden person til at køre for sig, f.eks. ægtefælle, samlever, chauffør m.v., og at denne er til rådighed i et sådant omfang, at det samlede daglige kørselsbehov kan dækkes herved.

**§ 3.** Det er en betingelse for at opnå støtte, at der er behov for kørsel:

- 1) til og fra et arbejde, hvor ansøgeren skaffer sig et væsentligt bidrag til sin og eventuelle families forsørgelse,
- 2) til og fra en uddannelse, der ud fra et overordnet tilrettelagt uddannelsesforløb sigter mod fremtidige arbejds- og indtægtsmuligheder, eller
- 3) der i væsentlig grad kan afhjælpe følgerne af ansøgerens funktionsnedsættelse.

Stk. 2. Ved vurderingen af, om ansøgeren efter stk. 1, nr. 1, skaffer sig et væsentligt bidrag til sin og/eller familiens forsørgelse, indgår elementer som arbejdets karakter og varighed, arbejdstidens længde, og hvorledes arbejdstiden er fordelt på ugens dage.



**§ 5.** Der ydes ikke støtte, hvis ansøgerens samlede kørselsbehov ud fra en vurdering af alder, almentilstand og forholdene i øvrigt mere hensigtsmæssigt kan tilgodeses ved andre ordninger, herunder ordninger om individuel handicapkørsel etableret efter lov om trafikselskaber.

Stk. 2. I vurderingen af, om ansøgeren er i stand til at benytte offentlige transportmidler eller andre transportordninger, indgår de helbredsmæssige forholds indvirkning på ansøgerens evne til at færdes. Desuden indgår det i vurderingen, hvis den nedsatte funktionsevne nødvendiggør, at der tages særlige hensyn f.eks. på grund af udtrætning eller risiko for forværring af funktionsevnen.

#### *Udmåling af støtten*

**§ 7.** Hvis betingelserne for støtte til køb af bil efter §§ 1-5 er opfyldt, ydes støtten til den billigste bil, som er egnet, set i forhold til ansøgerens behov. Støtten ydes som et rentefrit lån på indtil 187.000 kr. inkl. moms, dog højst bilens købesum.

Stk. 2. Hvis prisen på den billigst egnede bil overstiger den fastsatte låneramme på 187.000 kr., ydes et rente- og afdragsfrit lån til betaling af forskellen mellem den fastsatte låneramme på 187.000 kr. og prisen på den billigst egnede bil.

Stk. 3. Egnethedsvurderingen efter stk. 1 og 2 er en helhedsvurdering. I vurderingen indgår ansøgerens samlede behov, herunder behovet for særlige indretninger i bilen.

Stk. 4. Særlige indretninger, som bilen efterfølgende forsynes med på grund af ansøgerens helbredstilstand, og automatisk transmission, som bilen er forsynet med fra fabrikken, ydes som tilskud, jf. § 13. Tilskud til automatisk transmission fratrækkes i bilens pris, før lånet udmåles.

#### *Afprøvning af bil*

**§ 9.** Kommunalbestyrelsen kan, hvis ansøgeren er enig heri, overlade afprøvningen af bil og særlig indretning til ansøgeren i samarbejde med en privat aktør, f.eks. en bilopbygger eller anden aktør, som har den fornødne tekniske ekspertise.

Stk. 2. Forinden iværksættelse af afprøvning beskriver kommunalbestyrelsen i samarbejde med ansøgeren, hvilken betydning ansøgerens funktionsnedsættelse har for kravene til valg af bil og eventuel valg af særlig indretning.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen udmåler lånets størrelse på baggrund af kommunalbestyrelsens vurdering af, hvilken bil der er billigst egnet. Oplysningerne fra afprøvningen af forskellige bilmodeller og særlig indretning indgår i kommunalbestyrelsens vurdering og valg af bil og særlig indretning.



### *Afgiftsfritagelse*

**§ 10.** Kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om fritagelse for afgifter, jf. stk. 2 og 3, når det vurderes, at ansøgeren er berettiget til støtte til køb af bil efter § 114 i lov om social service og §§ 1-5 i denne bekendtgørelse.

Stk. 2. Efter § 16, stk. 1, i lov om vægtafgift af motorkøretøjer m.v. fritages personer med varigt nedsat funktionsevne, som efter lov om social service kan opnå støtte til køb af bil, for vægtafgift og tillægsafgift for privat anvendelse. Afgiftsfritagelsen gælder kun, så længe køretøjet er registreret for og benyttes af den pågældende.

Stk. 3. Efter § 7, stk. 1 og 3, i brændstofforbrugsafgiftsloven fritages personer med varigt nedsat funktionsevne, som efter lov om social service kan opnå støtte til køb af en bil, for afgift efter brændstofforbrugsafgiftsloven, hvis bilen er benzindreven. Er bilen dieseldreven, betales udligningsafgift efter de i § 3, stk. 1, under B, fastsatte afgifter i brændstofforbrugsafgiftsloven. Afgiftsfritagelsen gælder kun, så længe køretøjet er registreret for og benyttes af pågældende.

### *Lån til genbevilling af bil og forenklet procedure*

**§ 11.** Der kan tidligst ydes støtte til genbevilling af bil 8 år efter registreringen af en bil, hvortil der er ydet støtte, jf. § 7, stk. 1 og 2, jf. dog stk. 2. Ansøgeren kan indgive ansøgning om genbevilling efter 7 år, således at kommunalbestyrelsen allerede fra dette tidspunkt kan påbegynde sagsbehandlingen.

Stk. 2. Der kan ydes støtte inden udløbet af den i stk. 1 nævnte periode på 8 år, 1) når det ved erklæring fra en synsvirksomhed dokumenteres, at udskiftning af bilen er nødvendig,  
2) når bilen er totalskadet,  
3) når bilen ikke længere er egnet på grund af en ændring af ansøgerens funktionsevne,  
4) når bilen ikke kan repareres, eller  
5) når det ved erklæring fra en synsvirksomhed dokumenteres, at udgifterne til reparation af bilen vil være uforholdsmæssigt store.

Stk. 3. Ved genbevilling efter stk. 1 kan kommunalbestyrelsen anvende en forenklet sagsbehandlingsprocedure, hvor afgørelse træffes uden, at der indhentes yderligere oplysninger i forbindelse med ansøgning og genbevilling af bil. Proceduren kan anvendes, hvis ansøgerens funktionsnedsættelse og kørselsbehov i al væsentlighed er uændret, siden kommunalbestyrelsen sidst traf afgørelse om støtte til køb af bil, og ansøgeren underskriver en tro og love-erklæring herom.

### *Tilskud til særlige indretninger*

**§ 13.** Der kan ydes tilskud til nødvendig indretning af en bil, uanset om der kan ydes støtte til køb af bil efter §§ 1-5, hvis

- 1) politiet har stillet krav om det,
- 2) hvis ansøgerens helbredsforhold i øvrigt taler for det, eller 3) hvis det letter ansøgerens placering i bilen.



*Stk. 2.* Tilskud til automatisk transmission udgør den faktiske udgift til transmissionen, dog maksimalt 25.905 kr. Tilskuddet er betinget af, at bilen er under 1 år gammel og er forsynet med automatisk transmission fra fabrikken.

*Stk. 3.* Tilskud efter stk. 1 og 2 kan ydes til flere inden for samme husstand. Tilskud er betinget af, at bilen tilhører ansøgeren eller en anden person inden for husstanden.

*Stk. 4.* Hjælp til reparation, udskiftning og afmontering af nødvendig indretning efter stk. 1, nr. 1-3, og stk. 2 ydes efter behov.

*Stk. 5.* Der ydes ikke efter servicelovens § 114 hjælp til udgifter, som følger af brug af den særlige indretning, f.eks. til rengøring eller vedligeholdelse.

#### *Tilskud til genbevilling af automatisk transmission*

**§ 14.** Der kan tidligst ydes nyt tilskud til automatisk transmission 8 år efter, at det sidste tilskud, jf. § 13, stk. 1, er givet, jf. dog stk. 2. Ansøgeren kan indgive ansøgning om genbevilling efter 7 år, således at kommunalbestyrelsen allerede fra dette tidspunkt kan påbegynde sagsbehandlingen.

*Stk. 2.* Der kan ydes tilskud til automatisk transmission inden 8 år efter, at det sidste tilskud er givet,

- 1) når bilen ikke længere er egnet på grund af en ændring af ansøgerens funktionsevne,
- 2) når ansøgeren har været nødt til at udskifte sin bil af helbredsmæssige årsager, 3) når ansøgeren har været nødt til at udskifte sin bil af hensyn til sin familiesituation,
- 4) når det ved erklæring fra en synsvirksomhed dokumenteres, at udskiftning af bilen er nødvendig,
- 5) når bilen er totalskadet,
- 6) når bilen ikke kan repareres,
- 7) når det ved erklæring fra en synsvirksomhed dokumenteres, at udgifterne til reparation af bilen vil være uforholdsmæssigt store,
- 8) når den automatiske transmission ikke kan repareres, eller
- 9) når det ved erklæring fra en synsvirksomhed dokumenteres, at udgifterne til reparation af den automatiske transmission vil være uforholdsmæssigt store.

#### *Tilskud til kørekort m.v.*

**§ 15.** Når betingelserne for støtte til køb af bil, jf. §§ 1-5, er opfyldt, kan der ydes tilskud til betaling af køreundervisning og en kontrollerende køreprøve samt, hvis det er nødvendigt, en vejledende helbredsmæssig køretest hos politiet. Der kan endvidere ydes tilskud til betaling af lægeerklæring i forbindelse med ansøgning om støtte til køb af bil samt til fornyelse af kørekort af helbredsmæssige årsager, når betingelserne for støtte til køb af bil i øvrigt er opfyldt. Endelig kan der ydes tilskud til betaling af køreundervisning af en person, der godkendes som chauffør for et barn eller en ung under 18 år, der opfylder betingelserne for støtte til køb af bil.



Stk. 2. Til opnåelse eller fornyelse af kørekort ydes tilskud til det antal køretimer, som under hensyn til ansøgerens helbredstilstand og alder anses for rimeligt. Hvis en person, der godkendes som chauffør for et barn eller en ung under 18 år, modtager køreundervisning efter stk. 1, ydes tilskuddet til det antal køretimer, der anses for rimeligt.

Stk. 3. Hvis køreundervisningen skal finde sted i ansøgerens egen bil på grund af dennes særlige indretning, kan der ydes tilskud til betaling af på- og afmontering af skolepedaler.

## II. Betingelser for støtte til køb af bil

Formålet med at yde støtte til bil er at tilgodese et kørselsbehov hos borgere, som på grund af en varigt nedsat funktionsevne ikke eller kun med betydelig vanskelighed kan fungere i den daglige tilværelse uden brug af bil.

Støtte til køb af bil skal medvirke til, at den enkelte med udgangspunkt i sin konkrete situation kan tilrettelægge en så selvstændig og aktiv tilværelse, som det er tilfældet for andre uden funktionsnedsættelse på samme alder og i samme livssituation.

Støtte til køb af bil skal samtidig medvirke til, at borgere med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne kan opnå eller fastholde tilknytning til arbejdsmarkedet og skaffe sig et væsentligt bidrag til forsørgelsen (erhvervsmæssigt grundlag).

Støtte til køb af bil skal ligeledes medvirke til, at borgere med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne kan gennemføre en uddannelse, der sigter mod fremtidige arbejds- og indtægtsmuligheder (uddannelsesmæssigt grundlag).

Endelig skal støtte til køb af bil medvirke til, at borgere, som ikke har tilknytning til arbejdsmarkedet, og som ikke er under uddannelse, kan opretholde aktiviteter uden for hjemmet af et sådant omfang, at de medfører et betydeligt behov for kørsel med bil (trivselsmæssigt grundlag).

Med "aktiviteter uden for hjemmet, som medfører et betydeligt behov for kørsel med bil" menes konkrete aktiviteter af et sådant omfang, at det svarer til, hvad der er sædvanligt for en jævnaldrende borger uden funktionsnedsættelse og med en i øvrigt tilsvarende livssituation. Omfanget af aktiviteter skal desuden sammenholdes med den konstaterede funktionsnedsættelse, hvor det afgørende er, at der reelt bliver tale om en væsentlig lettelse i den daglige tilværelse.

Støtte til køb af bil ydes efter § 2, stk. 1 i bilbekendtgørelsen, på baggrund af en samlet vurdering af borgerens helbredsmæssige og sociale forhold samt borgerens manglende evne til at færdes. I vurderingen indgår også oplysninger om borgerens daglige



kørselsbehov og en vurdering af, om støtte til køb af bil i væsentlig grad vil gøre borgeren selvhjulpen.

*De helbredsmæssige betingelser*





Begrebet funktionsnedsættelse bruges ved tildeling af alle servicelovens ydelser, der skal kompensere for en nedsat funktionsevne, som f.eks. personlig hjælp, ledsagelse, hjælp til boligindretning eller boligsift, dækning af nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse og hjælpemidler.

Det er ikke funktionsnedsættelsens art eller omfang, der i sig selv er det afgørende, men i hvilken udstrækning funktionsnedsættelsen hindrer, at borgeren kan benytte kollektive transportmidler eller i øvrigt dække sit kørselsbehov på anden måde end ved at køre i egen bil. F.eks. kan dissemineret sklerose ikke i sig selv danne grundlag for støtte. Det vil altid bero på en samlet vurdering af borgerens sociale og helbredsmæssige forhold.

Ved den samlede vurdering af funktionsnedsættelsen i forhold til den daglige tilværelse vil blandt andet indgå borgerens aktivitetsniveau, helbredsmæssige og sociale forhold, herunder erhvervsforhold, personlige forhold, f.eks. om den pågældende er forælder, samt borgerens manglende evne til at færdes. I vurderingen indgår også oplysninger om vedkommendes daglige kørselsbehov.

Formålet med den helbredsmæssige beskrivelse er at tilvejebringe så dækkende helbredsmæssige oplysninger, at det er muligt at vurdere, om der er en sådan sammenhæng mellem beskrivelsen af borgerens faktiske funktionsevne og de objektive helbredsmæssige forhold, at det kan forklare det nedsatte funktionsniveau.

#### **Ankestyrelsens principafgørelse O-2-00**

Ved bedømmelsen af om der kunne bevilges bilstøtte lagde Ankestyrelsen vægt på:

- om funktionsevnen var væsentligt nedsat ud fra en samlet vurdering af ansøgerens helbredsmæssige og sociale forhold, samt kørselsformål.
- om kørselsbehovet kun kunne løses ved benyttelse af egen bil, og ikke ud fra en vurdering af alder, almentilstand og forholdene i øvrigt mere hensigtsmæssigt kunne tilgodeses ved andre ordninger.
- om sygdommen var lægeligt veldokumenteret. Der måtte i den enkelte sag foreligge relevant speciallægeerklæring, der belyser ansøgerens helbredsmæssige og funktionsmæssige forhold i relation til ansøgningen om støtte til køb af bil.

Ved vurderingen af den nedsatte funktionsevne som følge af de konstante svære smerter må indgå en række forhold, der kan underbygge oplysningerne om den nedsatte funktionsevne, idet det objektive lægelige grundlag er spinkelt i forhold til funktionsnedsættelsen (ingen sværere lammelser i nogen af sagerne).

I forbindelse med vægtning af smerter i den samlede vurdering fandt Ankestyrelsen, at der skal være tale om et kronisk smertesyndrom, observeret og konstateret gennem en årrække uden mulighed for bedring. Der kan herved lægges vægt på, hvorvidt ansøger er udredt og behandlet via smerteklinik, graden af den smertestillende behandling, og hvorvidt der er tale om konstante og vedvarende smerter. Behandlingsmulighederne skal være udtømte, såvel de fysiske som de psykiatriske. Dette indebærer, at i tilfælde af svær somatisering af symptomerne kan psykiatrisk udredning heraf være påkrævet inden lidelserne kan vurderes som varige og ubehandlelige.

Det er endvidere en betingelse for bilstøtte, at der er konstateret et kørselsbehov, der kun kan løses ved benyttelse af egen bil. Der kan derfor ikke ydes støtte til bil, hvis



ansøgerens samlede kørselsbehov ud fra en vurdering af alder, almentilstand og forholdene i øvrigt mere hensigtsmæssigt tilgodeses ved andre ordninger.

Ved ansøgning om vægtafgiftsfritagelse gælder de samme betingelser som ved støtte til køb af bil.

Der er ikke fastsat specielle krav til funktionsnedsættelsens art. I almindelighed vil det være en manglende eller stærkt reduceret gangfunktion, der nødvendiggør anskaffelse af egen bil, men det kan også skyldes anden fysisk eller psykisk sygdom.

For eksempel vil borgere med svære hjerte- og lungelidelser eller svær astma i nogle situationer kunne opfylde betingelserne for støtte, selvom gangfunktionen er normal.

Især ved progredierende sygdomme, som f.eks. leddegigt, muskelsvind, dissemineret sklerose, ALS og Spielmeyer-Vogt, parkinsonisme og Parkinson-Plus sygdomme, vil der ofte være behov for en række hjælpeforanstaltninger, hvor støtte til køb af bil kan indgå som en del af den samlede indsats. Det er i den forbindelse vigtigt, at der ikke alene ses på det aktuelle behov, men også tages hensyn til den forventede fremtidige udvikling.

Støtte på baggrund af psykisk nedsat funktionsevne vil især kunne være aktuelt for meget plejkrævende udviklingshæmmede, borgere med autistisme eller borgere med svære sindslidelser, der har meget vanskeligt ved at benytte kollektive befordringsmidler, selv i følge med andre.

### **Ankestyrelsens principafgørelse C-47-**

#### **02:**

Der kan ydes støtte til køb af bil i tilfælde, hvor en funktionsnedsættelse medfører en grænseoverskridende adfærd over for andre, der betyder, at vedkommende ikke eller kun meget vanskeligt skønnes at kunne anvende offentlige transportmidler.

### **Ankestyrelsens principafgørelse 52-**

#### **14:**

Personer med varigt nedsat funktionsevne har ret til støtte til køb af bil, hvis personen har et omfattende skånebehov og risiko for akut nedsættelse eller forværring af funktionsevnen, som medfører, at denne ikke hensigtsmæssigt kan anvende offentlige transportmidler.

I nogle tilfælde vil en udskrift af sygehusjournal eller et udskrivningsbrev og/eller en foreliggende eller en indhentet generel helbredsundersøgelse eller en specifik helbredsattest være tilstrækkelig for vurderingen af de objektive helbredsmæssige forhold. I andre situationer vil det være nødvendigt med supplerende oplysninger, i form af f.eks. en speciallægeerklæring.

Da indhentelse af en speciallægeerklæring normalt vil forlænge sagsbehandlingstiden og fordyre sagsbehandlingen, bør dette alene forbeholdes situationer, hvor det konkret er velbegrunder under hensyn til sagens karakter, f.eks. i sager hvor der er tvivl om skånebehovets omfang.



### **Ankestyrelsens principafgørelse C-33-08.**

Ankestyrelsen fandt, at sagen ikke var tilstrækkeligt oplyst til, at der kunne træffes afgørelse om, hvorvidt borgeren var berettiget til bilstøtte på trivselsmæssigt grundlag. Ankestyrelsen henviste i sin begrundelse til, at der som udgangspunkt burde foreligge en aktuel speciallægeerklæring, inden der tilkendes støtte til køb af bil på baggrund af et stort skånebehov, når der samtidig er oplyst om en gangdistance, der efter praksis normalt ikke kan begrunde støtte til køb af bil på trivselsmæssigt grundlag.

#### *Funktionsnedsættelsens varighed*

Det følger af bilbekendtgørelsens § 1, at det er en forudsætning for støtte til køb af bil, at borger har en varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.

De hensyn, der indgår i afvejningen af, om der er tale om en varig lidelse, er:

- at der ikke inden for en overskuelig fremtid vil være udsigt til bedring af de helbredsmæssige forhold, og
- at der i lang tid fremover vil være et behov for at afhjælpe følgerne af den nedsatte funktionsevne.

Det er således et krav, at behandlingsmulighederne er udtømte. Støtte til køb af bil efter servicelovens § 114 kan således ikke bevilges, hvis der kun er tale om et midlertidigt behov for hjælp, f.eks. som led i sygdomsbehandling.

### **Ankestyrelsens principafgørelse 83-13:**

For at yde støtte til bil til voksne efter serviceloven skal borgeren have en varig nedsættelse af funktions- evnen, som ikke kan forbedres ved behandling. En kommune kan i sager om støtte til køb af bil som udgangspunkt stille krav om vægttab, hvis begrænsningen af funktionsevnen helt eller delvist er forårsaget af overvægten. Borgeren har pligt til at medvirke ved behandlingen, hvis det har betydning for funktions- evnen.

Ved vurderingen af, om overvægt i sager efter serviceloven er en varig lidelse uden mulighed for behandling, kan der som udgangspunkt lægges vægt på mulighederne for behandling af overvægt under følgende forudsætninger:

Der skal foreligge konkrete oplysninger om forslag til realistisk vægttab, som kan medføre forbedring af funktionsevnen.

Det skal være dokumenteret, at overvægten i sig selv har indflydelse på funktionsevnen.

Der skal være lægelig indikation for, at vægttab vil forbedre funktionsevnen.

Behandlingen må ikke indeholde væsentlig risiko for borgerens liv og førlighed. Der kan ikke lægges vægt på muligheden for operativt indgreb, hvis borgeren ikke vil medvirke, da operation kan indebære risiko for liv og førlighed.

Behandlingen skal efter al erfaring med rimelig sikkerhed kunne medføre en forbedring af funktionsevnen.



### *Væsentlighedskriteriet*

For, at der kan ydes støtte til køb af bil efter serviceloven, kræves det ifølge § 114, stk. 10 1, at funktionsnedsættelsen i væsentlig grad vanskeliggør muligheden for at opnå eller fastholde et arbejde uden brug af bil, vanskeliggør muligheden for at gennemføre en uddannelse uden brug af bil, eller forringer evnen til at færdes i tilfælde, hvor borgeren har aktiviteter uden for hjemmet, som medfører et betydeligt behov for kørsel med bil. Der er altså et krav om, at funktionsnedsættelsen i væsentlig omfang skal vanskeliggøre evnen til at færdes uden brug af bil.

Udgangspunktet for vurderingen af de ovenfor nævnte væsentlighedsgrader kræver, at der må ses på borgerens sociale forhold sammenholdt med oplysningerne om helbredsforhold. Flere forhold vil således have betydning for den samlede vurdering af væsentligheden af borgerens funktionsnedsættelse.

Det afgørende er, at behovet for kørsel i egen bil sammenholdt med den konstaterede funktionsnedsættelse er af tilstrækkeligt omfang til, at der reelt bliver tale om en væsentlig lettelse i den daglige tilværelse.

Nedenfor beskrives en række forhold, der hver for sig eller i indbyrdes samspil kan have betydning for den samlede vurdering. Det beror på en konkret vurdering, hvilken vægt der lægges på de enkelte forhold i en konkret sag om bevilling af støtte til bil.

### *Borgerens evne til at færdes, herunder gangfunktion*

Vurderingen af borgerens evne til at færdes er et af de centrale elementer i skønnet over, om den pågældende er berettiget til støtte til bil. Der vil i mange tilfælde være behov for at foretage en gangtest. Om muligt vil det være hensigtsmæssigt, at der allerede i forbindelse med den indledende sagsbehandling, f.eks. i forbindelse med et indledende besøg i hjemmet, eller i forbindelse med en vejledningssamtale i kommunen ved opstart af en sag om støtte til køb af bil, gennemføres en gangtest. Oplysninger om borgerens evne til at færdes bør i nødvendigt omfang understøttes af oplysninger fra læge, ergo- eller fysioterapeut.

Der skal som udgangspunkt være tale om en væsentlig forringelse af gangevnen for, at der kan blive tale om at yde støtte til bil. Dette gælder særligt, når borgeren ikke er i erhverv eller under uddannelse.

Der skal i vurderingen af borgerens evne til at færdes endvidere tages højde for en række andre faktorer end lige netop gangdistancen. Borgeren kan f.eks. samtidig med en nedsat gangfunktion også have nedsat eller manglende armfunktion, hvilket i nogle tilfælde kan forhindre den pågældende i at komme op i en bus eller at holde sig fast under kørslen.

Til vurderingen af gangafviklingen og kvaliteten af denne indgår oplysninger om gangfunktionen, skridtlængden, sikkerhed eller usikkerhed i vendinger. Desuden indgår



oplysninger om behov for pauser undervejs, evnen til at rejse og sætte sig, igangsætningsbesvær, evnen til at bære på noget under gang, evnen til trappegang (op og ned), til at bestige høje trin og til at komme på og af kollektive befordringsmidler. Under vurderingen af gangfunktionen kan der også laves en vurdering af, om et ganghjælpemiddel har en positiv indvirkning på gangfunktionen, eller om det kan afhjælpe et eventuelt balanceproblem og dermed være en tilstrækkelig afhjælpning af den nedsatte funktionsevne.

Der skal også foreligge en beskrivelse af, om gangen foregår med eller uden hjælpemidler, om den er sikker i borgerens eget tempo, eller om små niveauforskelle, glat føre, herunder f.eks. regnvej, snevej eller lignende, kan medføre væsentlig øget risiko for fald. Det bør også beskrives, i hvor lang tid borgeren kan stå, og om der er særlige skånehensyn under hensyn til lidelsens art, som gør sig gældende.

Samtidig bør der ses på, hvor lang tid det tager borgeren at tilbagelægge en distance. Det er i den forbindelse også væsentligt at vurdere, om lidelsen er af en sådan karakter, at der er gode og dårlige dage, hvilket f.eks. kan betyde, at borgeren på en dårlig dag vanskeligt kan gå 100 meter, hvorimod han eller hun på en god dag godt kan gå mere end 100 meter. Det bør også indgå i vurderingen, om den pågældendes balance som følge af den nedsatte funktionsevne bliver væsentligt generet af omgivelserne, f.eks. i form af udendørs påvirkninger fra støj eller andet. Der kan ikke træffes afgørelse alene på grundlag af oplysninger om gangdistancen.

### **Ankestyrelsens principafgørelse 59-10:**

Det er en betingelse for at opnå støtte til køb af bil, at der er behov for kørsel, der i væsentlig grad kan af hjælpe følgerne af ansøgers funktionsnedsættelse og derved i væsentlig grad kan lette den daglige tilværelse.

Støtte til bil skal medvirke til, at den enkelte med udgangspunkt i sin konkrete situation kan tilrettelægge en så selvstændig og aktiv tilværelse, som det er tilfældet for andre ikke-handicappede på samme alder og i samme livssituation. Afgørelsen af, om der kan bevilges støtte til køb af bil vil bero på en samlet vurdering, der omfatter alle væsentlige forhold af betydning for sagen.

Der skal herunder blandt andet ses på ansøgerens sociale og helbredsmæssige forhold. Det samlede kørselsbehov skal sammenholdes med ansøgers alder, almenstilstand og forholdene i øvrigt, og det skal samtidig vurderes, om kørselsbehovet i øvrigt mere hensigtsmæssigt kan tilgodeses ved andre ordninger.

### **Ankestyrelsen principafgørelse 98-10**

Der var ikke grundlag for bilstøtte til en benamputeret og fysisk og psykisk traumatiseret flygtning.

Ansøger var amputeret på højre underben og brugte benprotese. Han havde endvidere post traumatisk stress syndrom. Ansøger kunne gå ca. 200 meter ved hjælp af albuestokke og med indlagte pauser. Gangdistancen var ikke betydeligt nedsat. Kuldefølsomhed og fantomsmerter ved ansøgers benstump udgjorde ikke et særligt skånebehov.



Der var oplyst et betydeligt kørselsbehov til daglige indkøb, lægebesøg og genoptræning, besøg hos venner rundt om i landet, samt ferieture og ture i naturen. Det blev vurderet, at kørselsbehovet mere hensigtsmæssigt kunne tilgodeses ved andre ordninger, herunder ved brug af el-scooter til kørsel i nærområdet og handicapbefordring og befordring med DSB's handicapbefordring over længere afstande.

Ved vurderingen af handicapbefordringen blev der lagt vægt på det antal ture, der årligt kunne opnås henholdsvis indenfor og uden for kommunens grænser, og at der efter aftale kunne opnås spontane ture mod betaling af et ekstra gebyr. Der blev også lagt vægt på, at der ved benyttelse af handicapbefordring og DSB 12 var mulighed for at medtage såvel en rollator som en el-scooter.

Gangdistancen er ikke lige så tungtvejende ved støtte til køb af bil på erhvervs- eller uddannelsesmæssigt grundlag, som den er ved bevilling af støtte til køb af bil på andet grundlag, altså såkaldt trivselsmæssigt grundlag. Det er en følge af, at der lægges stor vægt på, at borgeren kan fastholde sit erhverv eller gennemføre sin uddannelse, jf. bl.a. bilbekendtgørelsens § 3, stk. 1.

#### *Trætbarhed, udtrætning og skånehensyn*

Selv om funktionsevnen, herunder gangdistancen, ikke er så betydeligt nedsat, at der umiddelbart er grundlag for at tilkende støtte til køb af bil, vil der i en række tilfælde alligevel kunne bevilges bil ud fra et skånebehov.

Det kan dels være tilfældet, hvis borgeren godt kan gå f.eks. 100 meter, men hvor dette vil medføre en forværring af tilstanden og lidelsen. Det kan også være tilfældet i forbindelse med støtte til bil på erhvervmæssigt grundlag eller til uddannelse (samt i specielle tilfælde til trivselsformål), hvor borgeren godt kan komme til og fra arbejde eller uddannelsesinstitution til fods eller med offentlige befordringsmidler, men hvor dette udtrætter den pågældende så meget, at gennemførelsen af arbejdet eller uddannelsen bliver meget vanskelig.

Dette gælder f.eks. ved visse gigttilidelser, spastiske lidelser, muskelsvind, sklerose, polio og senfølger efter polio, parkinsonisme og Parkinson-Plus sygdomme samt lidelser vedrørende hjerte og/eller lunger (f.eks. svær astma). Bil vil her kunne bevilges, hvis der er en meget betydelig nedsat lungefunktion, eller borgeren har en hjertelidelse, der forværres ved fysisk anstrengelse.

Ud fra et skånebehov vil der herudover være et hensyn at tage til helt specielle lidelser såsom borgere, der er tracheostomerede. Det samme gælder borgere, der lider af f.eks. Ménières sygdom i meget svær grad.

Borgere, der er tracheostomerede, har stærkt øget risiko for luftvejsinfektioner. Børn, der er tracheostomerede, må ikke være ude ved temperaturer under 4 grader eller i kold blæst. Der skal desuden medbringes en del udstyr, når barnet skal hjemmefra, f.eks. sug, ilt og andet beredskabsudstyr. Herudover kan det være ubehageligt for både den tracheostomerede og omgivelserne, når tracheostomien skal renses.



Ud over de tracheostomerede kan en lidelse som Ménières sygdom i meget svær grad bevirke, at den pågældende som følge af støjoverfølsomhed, svimmelhed, kvalme og opkast ikke kan gå særligt langt uden at miste balancen.

#### **Ankestyrelsens principafgørelse 52-14**

Personer med varigt nedsat funktionsevne har ret til støtte til køb af bil, hvis personen har et omfattende skånebehov og risiko for akut nedsættelse eller forværring af funktionsevnen, som medfører, at denne ikke hensigtsmæssigt kan anvende offentlige transportmidler.

Når en person søger om støtte til bil på trivselsmæssigt grundlag, er det samtidig en betingelse, at der er et omfattende kørselsbehov, som ikke kan tilgodeses med andre kørselsordninger, herunder ordninger om individuel handicapkørsel.

Når en person søger om støtte til bil på erhvervsmæssigt grundlag, er det også en betingelse, at kørselsbehovet skyldes kørsel til og fra arbejde og ikke arbejdets særlige karakter.

#### **Ankestyrelsens principafgørelse 47-02**

En 14-årig dreng med Angelmans Syndrom, hvis evne til at færdes i offentlige transportmidler var væsentlig nedsat af psykiske årsager sammenholdt med hans fysiske formåen og størrelse samt grænseoverskridende aktiv adfærd, fandtes berettiget til støtte til køb af bil. Drengen var 182 cm. høj, vejede 82 kg., var uden sprog med bevægelser efter egen umiddelbar indskydelse, og spyttede folk i ansigtet, pillede ved dem, trak dem i håret, ligesom han kunne finde på at tage sit tøj af.

Ankestyrelsen fandt ud fra en konkret lægelige vurdering af drengens mentale udviklingsniveau som en 1- 11/2 årig sammenholdt med, at han i fysisk henseende var fuldt udvokset og så svært styrbar, selv i følgeskab med personer der kendte ham, at kollektive transportmidler ikke eller kun meget vanskeligt skønnedes at kunne benyttes.



Det, der kendetegner de ovenfor nævnte lidelser, er, at de pågældende fysisk er i stand til at gå længere end f.eks. 100 meter, men som følge af lidelsens karakter alligevel kan være berettiget til støtte til bil.

### **Ankestyrelsens principafgørelse 46-16:**

Ankestyrelsen vurderede, at udtrætning ved anvendelse af offentlig transport vanskeliggjorde en borgers muligheder for at fastholde sit arbejde uden brug af bil i så væsentlig grad, at borgeren havde ret til støtte til køb af bil på erhvervsmæssigt grundlag. Borger led af dissemineret sklerose og havde en svingende gangdistance på mellem 100 meter og 1000 meter. Ifølge de lægelige oplysninger var der ikke risiko for forværring af tilstanden eller lidelsen ved benyttelse af offentlig transport til og fra arbejde, men borger led af træthed og træthedsbarhed, og ekstra transporttid ville ifølge de lægelige oplysninger være til udmattelse, hvilket ville betyde, at borger i ringere grad ville kunne passe sit arbejde.

#### *Selvhjulpethed*

Ved vurdering af, behovet for støtte til køb af bil indgår en vurdering af, om en bevilling i væsentlig grad vil gøre den pågældende selvhjulpethed. Hvis borgeren ikke selv kan føre bilen, lægges der vægt på, om den pågældende har en anden til at køre for sig, f.eks. ægtefælle, samlever, chauffør m.v. Denne person skal være til rådighed i et sådant omfang, at det samlede daglige kørselsbehov kan dækkes herved.

Graden af borgerens selvhjulpethed er et ydelseskriterium blandt mange, der indgår ved den samlede vurdering, jf. bilbekendtgørelsens § 2, stk. 1 og 5. Det er en betingelse for støtte til køb af bil, at borgeren bliver selvhjulpethed i væsentlig grad ved bevilling af bil. Samme princip gælder i forbindelse med bevilling af særlig indretning af bilen og køreundervisning.

### **Ankestyrelsens principafgørelse C-2-07:**

Der blev givet afslag på tilskud til køreundervisning og tilskud til særlige indretninger af bilen, der ville gøre borger i stand til selv at køre sin bil. Der var tale om en stærkt bevægelseshæmmet borger, som var afhængig af hjælp fra andre til alle praktiske gøremål. Afslaget blev begrundet med, at den grad af selvhjulpethed, som borgeren ville opnå ved selv at blive i stand til at køre sin bil, ikke stod i rimeligt forhold til omfanget af de særlige indretninger og udgifterne til den køreundervisning, som ville være påkrævet for at opnå dette. Ankestyrelsen vurderede således, at selv om borger ved tildeling af den ansøgte hjælp ville blive i stand til selv at køre sin bil, ville graden af borgerens selvhjulpethed alene blive øget i et særdeles beskedent omfang.





### *Vurdering af kørselsbehovet/trivselsmæssigt grundlag*

I vurdering af om borger opfylder betingelserne for bevilling af støtte til køb af bil indgår også oplysninger om ansøgerens daglige kørselsbehov

Der ydes ikke støtte, hvis ansøgerens samlede kørselsbehov ud fra en vurdering af alder, almentilstand og forholdene i øvrigt mere hensigtsmæssigt kan tilgodeses ved andre ordninger, herunder ordninger om individuel handicapkørsel etableret efter lov om trafikselskaber.

Hvis en borger vurderes at være omfattet af personkredsen for støtte til køb af bil, skal det vurderes, om vedkommende har et kørselsbehov, der berettiger til støtte til køb af bil.

Formålet med støtte til køb af bil er at forøge eller bevare udfoldelsesmulighederne og dermed medvirke til, at borgeren kan leve et liv så tæt på det normale som muligt. I den forbindelse vil borgerens fritidsaktiviteter, f.eks. sport, familiebesøg, fritidsundervisning, frivilligt organisationsarbejde, udflugter, sommerhusbesøg og lignende, kunne have betydning for pågældendes mulighed for livsudfoldelse og sociale netværk.

Det afgørende er, at behovet for kørsel i egen bil sammenholdt med den konstaterede funktionsnedsættelse er af tilstrækkeligt omfang til, at der reelt bliver tale om en væsentlig afhjælpning af følgerne af den nedsatte funktionsevne.

Hvis benyttelsen af en bil sigter på opfyldelse af kørselsbehov til fritidsaktiviteter m.v., jf. bilbekendtgørelsens § 3, stk. 1, nr. 3, skal det ligeledes overvejes, om borgerens samlede kørselsbehov ud fra en vurdering af alder, almentilstand og forholdene i øvrigt kan løses tilfredsstillende på anden måde, jf. bilbekendtgørelsens § 5. F.eks. må transportbehovet i nogle tilfælde antages at kunne tilgodeses på forsvarlig måde gennem udnyttelse af trafikselskabernes individuelle handicapkørselsordninger, forskellige former for kollektive transporttilbud og ved eventuel faktisk etableret befordring med individuelle transportmidler, jf. servicelovens § 117, hvorefter kommunalbestyrelsen kan yde tilskud til borgere, som på grund af varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har behov for befordring med individuelle befordringsmidler.

### *Borgerens sociale forhold*

Som grundlag for vurderingen af borgerens sociale forhold indgår en række oplysninger om den pågældendes familie, bolig, uddannelse, erhverv, frivilligt arbejde, herunder organisationsarbejde, økonomi, fritidsaktiviteter, oplysninger om kørselsbehovet og om tilgængelige kollektive befordringsmidler og afstanden fra hjemmet til disse samt om muligheden for andre kørselsordninger.

Borgerens sociale forhold kan have betydning for, om den pågældende har et kørselsbehov, der betyder, at vedkommende er berettiget til støtte til køb af bil.

I beskrivelsen af de sociale forhold skal der tages hensyn til den forventede fremtidige udvikling, således at det sikres, at indsatsen vil have optimal effekt i hele perioden. Eksempelvis må der tages højde for, at børns behov for at medtage hjælpemidler kan ændres over tid.



Familiens størrelse og sammensætning kan have betydning for borgerens funktionsniveau og dermed behov for kørsel. Det er især ressourcer eller manglende ressourcer hos de øvrige familiemedlemmer, der har betydning i denne sammenhæng. Elementer, der kan have betydning, kan f.eks. være, om borgeren er henvist til selv at købe ind m.v., i hvilket omfang en eventuel ægtefælle eller samlever kan bistå, eller om der er andre med funktionsnedsættelse i familien, herunder om der er børn med et stort plejebestov. Hvis borgerens ægtefælle skal fungere som chauffør, kan det være hensigtsmæssigt med oplysninger om ægtefællens arbejdstider m.v. af hensyn til vurderingen af, om bevilling af støtte til bil kan tilgodese borgerens samlede behov for kørsel.

Hvis borgeren har behov for hjælp ved ind- og udstigning, bør det klarlægges, om den pågældende kan disponere over fornøden bistand hertil fra andre, eventuelt fra føreren af bilen.

Boligens etageplacering samt afstand til offentlige befordringsmidler, indkøbsmuligheder, lægebesøg og offentlige kontorer m.v. indgår i vurderingen af borgerens forhold. Støtte til køb af bil kan ikke tildeles alene på grundlag af boligens etageplacering eller afstanden til offentlige transportmidler, da der skal foretages en vurdering i forhold til en borger uden funktionsnedsættelse i samme alder og livssituation. Her vil lang afstand til offentlig transport eller offentlige kontorer også betyde, at vedkommende har behov for bil.

Lang afstand til offentlige befordringsmidler kan således ikke i sig selv begrunde støtte til køb af bil, men skal indgå sammen med andre faktorer, hvor det helbredsmæssige er det tungtvejende.

### **Ankestyrelsens principafgørelse C-39-07**

En borger var ikke berettiget til støtte til køb af bil på trivselsmæssigt grundlag. Grunden hertil var, at borger havde kronisk leddegigt, der gav anledning til smerter i store led, mest udtalt dog i finger-, hånd-, skulder- og fodled. Lidelsen nedsatte efter de helbredsmæssige oplysninger i sagen og oplysningerne om gangtesten ikke borgers gangfunktion i så væsentligt omfang, at borger ikke kunne færdes uden brug af bil. Grunden var desuden, at der ikke fandtes at være et særligt skånebehov. Borger havde en gangdistance på mellem 200-450 meter uden brug af hjælpemidler og kunne, om end med besvær, gå på trapper, benytte offentlige transportmidler og cykle små korte ture. Ankestyrelsen bemærkede, at lang afstand til offentlig transport kunne indgå som et moment ved vurderingen af, om betingelserne for støtte til køb af bil var opfyldte, men ikke var et afgørende moment for støtte til køb af bil.

#### *Borgerens egnethed til at føre bil*

Efter bilbekendtgørelsens § 6 skal der rettes henvendelse til politiet (kørekortkontoret) for at få en nærmere vurdering af borgerens egnethed til at føre bil, hvis det under hensyn til den pågældendes alder og almentilstand må anses for betænkeligt at yde støtte til en bil, som borgeren selv skal føre.

For at kørekortkontoret kan tage stilling til, om borgeren kan opnå kørekort, og om der eventuelt skal stilles særlige vilkår herfor, f.eks. særlige krav til indretningen af en bil,



som den pågældende selv skal føre, er det nødvendigt for kommunalbestyrelsen at medsende helbredsmæssige oplysninger. Kommunalbestyrelsen skal indhente samtykke hertil fra borgeren. Hvis ansøgeren ikke vil give sit samtykke, kan kommunen give afslag på ansøgningen om bilstøtte.

Selv om borgeren har et gyldigt kørekort, kan der være anledning til at rette henvendelse til kørekortkontoret, f.eks. hvis kørekortet har en kort gyldighedsperiode, eller der efter kørekortets udstedelse er indtrådt en forringelse i borgerens funktionsniveau, som kan have betydning for kørefærdigheder eller kan nødvendiggøre særlige indretninger.

Særligt bør opmærksomheden henledes på situationer, hvor funktionsevnen er nedsat på grund af lidelser, der erfaringsmæssigt er fremadskridende (f.eks. leddegigt, muskelsvind, dissemineret sklerose, ALS).

Lider borgeren af en sygdom, som betyder, at den pågældende ved at køre bil udsætter andres liv eller helbred for nærliggende fare, er egen læge forpligtet til at søge faren afbødet ved henvendelse til vedkommende selv, eller om fornødent ved anmeldelse til Styrelsen for Patientsikkerhed (tidligere Embedslægerne) eller Sundhedsstyrelsen.

### **III Udmåling af støtte til køb af bil**

Støtte til køb af bil ydes som et rentefrit lån inden for en fast låneramme. Lånet kan dog højst udgøre bilens købesum.

#### *Billigst egnede bil og afprøvning af bil*

Efter bilbekendtgørelsens § 7, stk. 1 og 3, ydes støtten til anskaffelse af den billigste bil, som er egnet set i forhold til modtagerens behov. Vurderingen af den billigst egnede bil skal bero på en helhedsvurdering, hvor hensynet til borgerens samlede behov, herunder borgers behov for særlige indretninger, indgår.

I nogle tilfælde vil den billigst egnede løsning være en bil, der imødekommer borgerens samlede behov, herunder også behovet for særlige indretninger, når bilen leveres fra fabrikken. I andre tilfælde vil den billigst egnede løsning være en bil, hvor der er behov for montering af særlige indretninger efter, at bilen har forladt fabrikken. Kommunalbestyrelsen skal derfor i hvert tilfælde vurdere, hvilken løsning der er den billigst egnede.

En borger må gerne vælge at købe en anden egnet bil, end den bil kommunalbestyrelsen har vurderet er den billigst egnede. Den valgte løsning må ikke medføre yderligere udgifter for det offentlige.

Der skal ved vurderingen af bilens egnethed tages højde for, at borgeren skal kunne benytte bilen i 8 år. Borgerens forventede fremtidige udvikling skal dermed inddrages i vurderingen for at undgå en førtidig udskiftning som følge af ændringer i borgerens funktionsniveau. Hvis der er stor sandsynlighed for, at borgerens behov vil ændre sig så væsentligt i løbet af 8 år, og det vil være nødvendigt med en større eller dyrere bil, fordi



der eksempelvis vil blive behov for at medtage større hjælpemidler og/eller behov for særlige indretninger, kan det derfor i nogle tilfælde være hensigtsmæssigt at undgå situationer, hvor det vil være nødvendigt med en førtidig udskiftning.

### **Ankestyrelsens principmeddelelse 17-21.**

Støtte til køb af bil ydes efter en helhedsvurdering af borgerens behov til den billigst egnede bil og uden hensyn til, hvilket drivmiddel bilen anvender. Støtten ydes som et lån.

En borger må gerne købe en egnet bil med særlige indretninger, mens kommunen behandler en ansøgning om bilstøtte. Borgeren løber imidlertid risikoen for, at kommunen giver helt eller delvist afslag på ansøgningen. Borgerens køb af en anden bil, end den kommunen vurderer billigst egnet, må ikke medføre yderligere udgifter for kommunen.

### **Ankestyrelsens principafgørelse C- 36-06:**

Ved vurdering af, hvilken bil der i den enkelte ansøgningssituation er billigst egnet, skal der primært tages hensyn til, at bilen skal kunne fungere som befordringsmiddel for den støtteberettigede. Hvis det f.eks. er et barn, der er modtager af bilstøtten, og det som følge af barnets funktionsnedsættelse er vigtigt, at der er flere i bilen, kan dette få betydning for, hvilken bil der bør vælges.

Der skal ved vurderingen af den billigst egnede bil tages højde for, at det for familien kan være af stor betydning, at familien kan transporteres samlet i forbindelse med udflugter, ferier, familiebesøg m.v. Hvis den billigst egnede bil ikke kan rumme hele familien, fordi familien er for stor, er der mulighed for, at familien selv kan finansiere prisdifferencen mellem den bevilgede bil og en model, som efter familiens vurdering vil kunne dække hele familiens behov for befordring. Det forudsætter dog, at den model, familien finder frem til, er lige så velegnet for barnet med funktionsnedsættelse.

Der skal ved vurderingen af bilens egnethed endvidere tages højde for, hvilken grad af selvhjulpethed, der kan opnås hos modtageren af bilstøtte. I specielle tilfælde vil behovet for selvhjulpethed kunne begrunde bevilling af støtte til køb af en kassebil eller bus, hvor modtageren ved egen hjælp og med eksempelvis en el-kørestol kan køre ind i bilen ved hjælp af platformslift og placere sig bag rattet med el-kørestolen som førersæde.

Ind- og udstigningsproblemer vil ofte opstå i forbindelse med mulighederne for at anvende hjælpemidler til placering af modtageren i bilen. Disse hjælpemidler kræver normalt god plads for at kunne betjenes.

Endvidere kan modtagerens nedsatte bevægelighed i arme, ben og ryg gøre, at en særlig bred dør og god plads bag rattet er nødvendig. Ind- og udstigningsproblemer kan tillige opstå, når et barn, som ikke har støttefunktion, skal anbringes af forældrene i bilen. Bilen skal i den forbindelse være indrettet på en sådan måde, at barnet kan anbringes på betryggende vis og på en måde, som ikke unødigt belaster forældrenes helbred.



Behov for at medbringe nødvendige hjælpemidler forekommer oftest i tilfælde, hvor modtageren af bilstøtte selv skal føre bilen, og hvor anbringelse af kørestol i kabinen er nødvendig, og i forbindelse med børn med multihandicap. Voksne med eksempelvis muskelsvind og sklerose kan have et tilsvarende behov for at medbringe en række nødvendige hjælpemidler, selvom de ikke selv skal føre bilen.

Ved almindelige hjælpemidler forstås hjælpemidler, der medtages i forbindelse med dækning af det almindelige, regelmæssige behov for kørsel, og hjælpemidler, som skal benyttes ved kørsels afslutning.

Som nødvendige hjælpemidler, der skal kunne medbringes, kan der blandt andet være tale om ganghjælpemidler, siddehjælpemidler, kørestole, ramper, transportabel lift, sug og ekstra respirator. Ofte vil disse hjælpemidler ikke kunne klappes sammen.

Der kan i forhold til den enkeltes funktionsnedsættelse være behov for en konkret afprøvning. Kommunalbestyrelsen kan, hvis modtageren er enig heri, beslutte at overlade afprøvningen af bil og særlig indretning til den pågældende i samarbejde med en privat aktør, eksempelvis en bilopbygger eller anden aktør, som har den fornødne tekniske ekspertise, jf. bilbekendtgørelsens § 9. Oplysningerne fra afprøvningen af forskellige bilmodeller og særlig indretning indgår i kommunalbestyrelsens myndighedsudøvelse i form af vurdering, valg af bil og valg af særlig indretning.

Forinden iværksættelse af afprøvning beskriver kommunalbestyrelsen i samarbejde med modtageren, hvilken betydning funktionsnedsættelsen har for kravene til valg af bil og eventuel valg af særlig indretning. Modtageren kan herefter medbringe denne funktionsbeskrivelse til en bilopbygger eller anden privat aktør, som i samarbejde med den pågældende forestår selve afprøvningen af bilen og derefter informerer kommunalbestyrelsen om de tekniske resultater fra afprøvningen, herunder om mulige løsninger angående valg af bil eller særlig indretning af bilen.

Kommunalbestyrelsen skal være opmærksom på, at den private aktør kun kan medvirke til at oplyse sagen, og ikke har kompetence til at lave en egentlig indstilling eller træffe afgørelse.

### **Ankestyrelsens principafgørelse 48-11:**

En afgørelse om støtte til indretning af en handicapbil var ugyldig, da den måtte anses for truffet af anden aktør.

En anden aktørs indstilling til afgørelse i en sag om indretning af en handicapbil måtte anses for så tæt forbundet med selve afgørelsen, at der var tale om myndighedsudøvelse. Gennem indstillingen havde anden aktør i realiteten foretaget det lovpligtige skøn, som fastsatte, hvad der skulle være ret for borgeren i sagen.

Ankestyrelsen lagde vægt på, at der ikke var hjemmel i serviceloven til delegation af myndighedsudøvelse, og at anden aktør ikke havde kompetence til myndighedsudøvelse.



Hvis borgeren ønsker kommunalbestyrelsens hjælp ved afprøvningen af bil, skal kommunalbestyrelsen tilbyde dette som en del af den generelle vejledningsforpligtelse efter serviceloven

#### *Supplerende lån*

Hvis prisen på den billigst egnede bil overstiger lånerammen på 187.000 kr., ydes et rente- og afdragsfrit lån til betaling af forskellen mellem lånerammen og prisen på den billigst egnede bil. Vurderingen af, hvilken bil, der er den billigst egnede, er en helhedsvurdering, hvor borgerens samlede behov, herunder behovet for særlige indretninger i bilen, skal indgå.

#### *"Fødte" indretninger*

Hvis en særlig indretning monteres fra fabrikken, ydes støtten til den særlige indretning som en del af lånet. Monteres den særlige indretning efterfølgende, ydes støtten til den særlige indretning som et tilskud.

Støtten ydes kun til anskaffelsen af bilen, ikke til driften.

### **Ankestyrelsens principafgørelse 17-21:**

Det er en forudsætning for at opnå tilskud til en indretning, at der ikke er tale om standardudstyr.

Det er derudover en forudsætning for at yde tilskud til en særlig indretning, at indretningen kan anses for nødvendig som følge af borgerens funktionsnedsættelse. Hvis borgeren får støtte fra kommunen til køb af en bil med nødvendige indretninger, og indretningerne monteres fra fabrikken, ydes støtten til de nødvendige indretninger som en del af lånet til bilen.

Hvis en nødvendig indretning først monteres efter, at bilen har forladt fabrikken, ydes støtten til den nødvendige indretning som et tilskud.

#### *Kun støtte til anskaffelse – ikke drift*

Der kan kun ydes tilskud til anskaffelse af bil og ikke til selve driften af bilen. I særlige tilfælde, hvor der er tale om en ekstraordinær stor og driftsmæssig kostbar bil, kan der dog ydes støtte til driften efter servicelovens §§ 41 eller 100 om merudgiftsydelse til henholdsvis børn og voksne.

#### *Afgiftsfritagelse*

Afgørende for om en borger er berettiget til afgiftsfritagelse er, at den pågældende opfylder betingelserne for støtte til køb af bil. Det er ikke et krav, at der er ydet lån til køb af bilen.

Ansøges der både om lån og afgiftsfritagelse, vil fritagelsen gælde fra bilens registrering. Hvis borgeren i forvejen har en bil, hvortil der ikke er ydet støtte, og der samtidigt ansøges om støtte til køb af bil og afgiftsfritagelse, bevilges der afgiftsfritagelse på den



”eksisterende” bil fra den første i måneden efter ansøgningens indgivelse, og indtil bilen er udskiftet med den bevilgede bil. Hvis der alene ansøges om afgiftsfritagelse, bevilges fritagelsen fra den første i måneden efter ansøgningens indgivelse.

Personbiler, der er indregistreret første gang efter den 1. juli 1997, er omfattet af brændstofforbrugsafgiftsloven. Efter denne lov kan der bevilges fritagelse for brændstofforbrugsafgift efter samme retningslinjer som for vægtafgift.

#### *Genbevilling af bil*

Der kan tidligst ydes støtte til ny bil, når den eksisterende er 8 år gammel. Hvis betingelserne for lån fortsat er opfyldt, vil modtageren som udgangspunkt have ret til udskiftning efter 8 år. Sagen kan dog tages op tidligere, hvis der foreligger særlige forhold som at bilen er blevet totalskadet eller ikke længere er egnet på grund af en ændring af ansøgerens funktionsevne.

Modtageren er som udgangspunkt berettiget til støtte til udskiftning efter 8 års-periodens udløb, forudsat at de almindelige helbredsmæssige og sociale betingelser for støtte fortsat er opfyldt. Det er også en betingelse for genbevilling, at borgeren fortsat har et kørselsbehov, der berettiger til støtte og at dette kørselsbehov under hensyntagen til borgerens alder, almentilstand og forholdene i øvrigt ikke mere hensigtsmæssigt kan dækkes af andre ordninger.

Det forhold, at borgeren tidligere har modtaget støtte til køb af bil, kan ikke i sig selv begrunde fornyet støtte, men indgår som et moment i helhedsvurderingen af funktionsevnen og behovet for bil.

## **IV Tilskud til særlige indretninger**

Der ydes tilskud til nødvendig indretning af en bil, hvis:

- 1) politiet har stillet krav om det,
- 2) hvis ansøgerens helbredsforhold i øvrigt taler for det, eller 3) hvis det letter ansøgerens placering i bilen.

Der kan ydes tilskud til særlig indretning af en bil, selvom borgeren ikke er berettiget til støtte til køb af bil.

Det er en betingelse for at få tilskud til en særlig indretning af en bil, at bilen tilhører borgeren eller en anden person inden for borgerens husstand.

Der kan gives tilskud til særlige indretninger til flere inden for samme husstand. Det vil sige til ægtefælle, samlevende, børn og andre, der er omfattet af husstanden. Naboer, anden familie, venner, bekendte m.fl. er ikke omfattet.



*Indretningen skal være nødvendig*

Tilskud til nødvendig indretning af bil ydes, når politiet har stillet krav herom, eller når borgerens helbredsforhold i øvrigt taler for det, eksempelvis på grund af smertetilstande eller skånehensyn.

### **Ankestyrelsens principafgørelse C-1-07:**

Ankestyrelsen fandt, at der efter en konkret vurdering kunne bevilges tilskud til særlig indretning i form af et klimaanlæg, fordi klimaanlægget efter en konkret vurdering måtte anses for en nødvendig indretning som følge af borgerens helbredsmæssige forhold.

### **Ankestyrelsens principafgørelse 52-17:**

Kommunen skal i sager, hvor en kørestolsbruger ansøger om at blive placeret ved siden af chaufføren, vurdere, om der er helbredsmæssige forhold hos borgeren, der begrundes, at særlig indretning, der muliggør borgerens placering ved siden af chaufføren, er nødvendig.

Det kan være helbredsmæssige forhold, der indebærer, at borgeren under kørslen kan få behov for hjælp meget hurtigt, fx respirationshjælp, forudsat at hjælpen kan ydes uden risiko for trafiksikkerheden. Det kan også være helbredsmæssige forhold, hvor ansøgeren med selve placeringen på 1. række i bilen får afhjulpet smerter eller væsentlige helbredsmæssige gener.

Kommunen kan også i forbindelse med valg af bil og tilskud til særlig indretning vurdere borgerens behov for særlig indretning til at blive placeret i bilen. Kommunen skal bevilge de nødvendige særlige indretninger hertil og kan vælge mellem forskellige løsninger.

Forbedrede muligheder for at orientere sig om bilens funktioner og kørslen kan ikke i sig selv begrunde, at særlig indretning, der muliggør ansøgeren placering ved siden af chaufføren, er nødvendig af hensyn til ansøgerens helbredsmæssige forhold, eller fordi det letter ansøgerens placering i bilen.

Endvidere sigter bestemmelsen til indretninger, der tjener til at lette borgerens placering i bilen, som eksempelvis glideskinner til sæde, særligt tilpasset sæde, drejesæde, hævesæde, lift eller til at lette placeringen af nødvendige hjælpemidler som slisker, kran og trailer. Hvis modtageren ikke selv skal køre bilen, og der i chaufførens kørekort er stillet krav om særlige indretninger, kan der også ydes tilskud hertil.

### **Ankestyrelsens principafgørelse 17-21 (videreførelse af C-29-08):**

Det er afgørende, om indretningen kan anses for nødvendig som følge af borgerens funktionsnedsættelse, og at der ikke er tale om standardudstyr.

Ved afgørelsen af, om der var tale om standardudstyr blev der lagt vægt på, om det drejede sig om udstyr, der efter en faglig vurdering normalt blev leveret og indsat i den konkrete bilmodel før den forlod fabrikken.





Borgerens indkomstforhold er uden betydning for tilskuddet, der ydes ved dækning af de faktiske udgifter til indretningen.

Forinden særlige indretninger iværksættes, skal tilbud indsendes til godkendelse hos kommunen. Er der alternative muligheder, må disse overvejes. Der kan også være tale om overflytning af tidligere ydede indretninger.

Der kan ydes tilskud til særlig indretning af en tidligere registreret bil (det vil sige en bil, der ikke er ny), hvis det skønnes rimeligt under hensyn til bilens stand og alder, udgiften ved indretningen og borgerens forhold i øvrigt, dog normalt under forudsætning af, at den foreslåede løsning formodes at være brugbar i en 8-årig periode.

Når en særlig indretning monteres efterfølgende, ydes støtten til den særlige indretning som et tilskud, der svarer til den faktiske udgift til den særlige indretning.

I visse tilfælde vil udgiften til den særlige indretning fremgå særskilt af en prislister. Hvis det med en konkret model ikke er muligt at opgøre prisen på en særlig indretning, der er monteret fra fabrikken, kan det efter omstændighederne være nødvendigt at opgøre tilskuddets størrelse ud fra prisen på efterfølgende montering.

#### *Tilskud til automatisk transmission*

Tilskud til automatisk transmission, som bilen er "født" med, er betinget af, at bilen er under 1 år gammel.

Tilskuddet udgør den faktiske udgift til automatisk transmission, men maksimalt 26.420 kr. (2019-niveau). Der kan ydes tilskud til automatisk transmission, uanset om der samtidig ydes lån til anskaffelse af bilen.

Opgørelsen af den faktiske udgift til automatisk transmission beror på en konkret vurdering. Bilforhandlere eller andre relevante fagpersoners vurderinger kan inddrages ved opgørelsen, eksempelvis ved sammenligning af den pågældende bilmodel henholdsvis med og uden automatisk transmission. Er det ikke muligt at opgøre den faktiske udgift til automatisk transmission, kan der efter omstændighederne ydes tilskud svarende til bestemmelsens loft.

### **Ankestyrelsens principmeddelelse**

#### **17-21:**

Når der ydes tilskud til særlig indretning i form af automatisk transmission, er det en betingelse, at den indkøbte bil er under et år gammel, og at bilen er forsynet med automatisk transmission fra fabrikken. Det betyder, at der kan ydes tilskud til automatisk transmission, selvom borgeren køber en bil med automatisk transmission, inden borgeren søger om tilskud.

Det forhold, at en købt bil er under et år gammel og forsynet med automatisk transmission fra fabrikken er ikke tilstrækkeligt til at opnå tilskud. Det skyldes, at det uanset



købstidspunktet er en forudsætning for tilskud til automatisk transmission, at automatisk transmission ikke er en del af bilens standardudstyr. Kommunen skal derfor, forinden den udmåler tilskud, indhente oplysninger om, hvorvidt automatisk transmission, er standardudstyr i den købte bilmodel.

En borger, der har ret til tilskud til automatisk transmission, får dækket den faktiske udgift til den automatiske transmission, dog maksimalt 27.491 kr. (2021). Den faktiske udgift er den ekstra udgift, borgeren skal betale for at købe modellen med automatisk transmission i forhold til samme bilmodel med manuelt gear.

....

Når en bil er udstyret med automatisk transmission, men det konkret ikke er muligt at opgøre den faktiske udgift på prisforskellen ift. den tilsvarende model med manuel transmission, har borgeren, efter et konkret skøn, ret til et tilskud svarende til prisforskellen på bilen med og uden automatisk transmission, der dog ikke kan overstige det maksimale tilskud for automatisk transmission.

Der skal ved tildelingen af tilskud til automatisk transmission tages højde for, at borgeren skal kunne benytte den automatiske transmission i 8 år.

#### *Anskaffelse af særlig indretning før bevilling*

Der kan normalt ikke ydes tilskud til en særlig indretning, hvis den særlige indretning er indkøbt, inden der indgives inden anskaffelse søges om tilskud til indretningen. Det er et almindeligt princip i den sociale lovgivning, at en ansøgning skal indgives inden anskaffelsen.

#### **Ankestyrelsens principafgørelse 17-21 (videreførelse af C-40-08):**

Der kunne ikke gives afslag på tilskud til en særlig indretning alene med den begrundelse, at indretningen var anskaffet, inden bevilling var modtaget. Borgeren kunne derfor godt påtage sig en udgift, efter at borgeren havde ansøgt kommunalbestyrelsen herom, og inden bevilling var modtaget. Borgeren løb imidlertid den risiko, at kommunalbestyrelsen gav afslag, hvorefter borgeren selv måtte afholde udgiften. Ankestyrelsen hjemviste sagen til kommunen, der skulle vurdere, om borgeren var berettiget til et indkøbt bilsæde.

#### **Ankestyrelsens principafgørelse 17-21 (videreførelse af O-35-99):**

Ankestyrelsen har behandlet en sag om tilskud til særlig indretning af en bil, der var foretaget, inden ansøgning var indgivet, og bevilling forelå.

Ankestyrelsen fandt, at borgeren ikke var berettiget til tilskud til særlige indretninger bortset fra det faste tilskud til automatisk transmission.



Ankestyrelsen lagde til grund, at det er et almindeligt princip i bistandsloven (nu serviceloven), at ansøgning skal indgives, og bevilling modtages inden anskaffelsen.

Ankestyrelsen fandt ikke, at installering af de særlige indretninger havde været uopsætteligt.

Hvis borger vælger at anskaffe en særlig indretning efter at have indgivet en ansøgning, eksempelvis under sagens behandling i kommunen eller under en eventuel klagesag i Ankestyrelsen, bærer borger selv risikoen for at afholde udgiften, hvis kommunen og/eller Ankestyrelsen giver afslag på ansøgningen.

#### *Udskiftning af en særlig indretning*

Der kan ydes hjælp til udskiftning af en særlig indretning. Udskiftning af den særlige indretning ydes efter behov. Det er uden betydning, hvorvidt den særlige indretning er installeret fra fabrikken eller efterfølgende.

Det er vigtigt at sikre sig, at bilens tilstand både kvalitets-, sikkerheds- og driftsmæssigt er i forsvarlig stand, så bilen er egnet til modtagerens brug. Bliver anvendelse af den særlige indretning umuliggjort, eksempelvis ved trafikuheld, bør modtageren, hvis det er muligt i den nuværende bil, forsynes med en indretning, der midlertidigt erstatter det tabte uden unødige forsinkelse.

#### *Reparation af en særlig indretning*

Der ydes hjælp til nødvendige reparationer af den særlige indretning, uanset om den er installeret fra fabrikken eller efterfølgende.

Kommunen skal være opmærksom på købelovens reklamationsregler (den 2-årige reklamationsfrist) eller eventuelt løfte eller aftale om garanti eller fri service.

#### *Afmontering af en særlig indretning*

I ganske særlige tilfælde kan borgeren få tilskud til afmontering af særlig indretning. Dette vil være tilfældet, hvis afmonteringen af de særlige indretninger er påkrævet, hvis bilen fortsat skal være anvendelig til kørsel af borgeren.

### **Ankestyrelsens principafgørelse C-36-01:**

En borger var berettiget til afmontering af særlig indretning i et tilfælde, hvor borgeren ikke længere selv var i stand til at føre bilen, og derfor var afhængig af forskellige ledsagere som chauffør. Hvis bilen fortsat skulle anvendes af borgeren til befordring, var der behov for afmontering af den særlige indretning i bilen.

I de tilfælde, hvor borgeren ikke længere selv er i stand til at køre bilen, men i stedet skal køres af en anden person, vil det typisk være en synsvirksomhed, der stiller krav om afmontering af særlig indretning, der tidligere er monteret i bilen med henblik på, at borgeren selv skulle køre bilen.



### *Udgifter som følge af brug af en særlig indretning*

Der ydes ikke hjælp til dækning af udgifter, der følger af brug af den særlige indretning, såsom til rengøringsmidler og almindelig vedligeholdelse. I særlige tilfælde kan der ydes hjælp efter servicelovens §§ 41 eller 100 om nødvendige merudgifter til henholdsvis børn og voksne.

## **V Praksis – Ankestyrelsens principafgørelser om støtte til køb af bil**

Der er ikke tale om en udtømmende opstilling af Ankestyrelsens principafgørelser om støtte til køb af bil. Principafgørelserne er udvalgt i sammenhæng med emnet for at belyse vores almindelige praksis på området. Principafgørelser kan læses i fuld længde i Ankestyrelsens Principdatabase. Principdatabase findes på vores hjemmeside [www.ast.dk](http://www.ast.dk)

### *Kørselsbehov - trivselsmæssigt grundlag*

**C-2-05** En ansøger der var svært lungesyg, med et betydeligt nedsat funktionsniveau, der nødvendiggjorde iltbehandling hele tiden, fandtes berettiget til støtte til køb af bil, hvor ægtefællen skulle fungere som chauffør. Ansøgers kørselsbehov, der var opgjort til 10-15.000 km. årligt, kunne efter en samlet vurdering af hendes alder, almentilstand og forholdene i øvrigt ikke mest hensigtsmæssigt tilgodeses ved andre ordninger, herunder individuel handicapkørsel.

**C-8-05** Væsentligt nedsat mobilitet berettigede ikke til at opnå afgiftsfritagelse til egen bil, da kørselsbehovet var meget beskedent. Ankestyrelsen lagde vægt på, at der var mulighed for at afhjælpe kørselsbehovet gennem andre tilbud og ordninger, herunder anvendelse af el-køretøj i nærområdet og brug af tilbud om handicapkørsel i lokalområdet. Ankestyrelsen lagde desuden vægt på, at det samlede årlige kørselsbehov, som hovedsagelig vedrørte indkøbsture samt familiebesøg i lokalområdet, var angivet til ca. 3.000 km.

**C-39-07** En kvinde var ikke berettiget til støtte til køb af bil på trivselsmæssigt grundlag. Kvinden havde en gangdistance på mellem 200 - 450 meter uden brug af hjælpemidler og kunne, om end med besvær, gå på trapper, benytte offentlige transportmidler og cykle små korte ture. Der var ikke et særligt skånebehov hos borger. Betingelserne for støtte til køb af bil skulle være opfyldt på det aktuelle ansøgningstidspunkt. Lang afstand til offentlig transport var ikke et afgørende moment for støtte til køb af bil.

**77-09** En kvinde fik afslag på støtte til køb af bil på trivselsmæssigt grundlag, da hendes funktionsevne ikke var så væsentligt nedsat, at hun ikke kunne færdes uden brug af egen bil. Det blev vurderet, at kvindens problemer med en anlagt ileostomi i form af lugtgener og skiftningsproblemer, ikke havde et sådant omfang, at de berettigede til bevilling af bil. Problemerne vanskeliggjorde hendes benyttelse af offentlige transportmidler, men de var dog ikke til stede konstant.



**59-10** En 69-årig mand med kronisk obstruktiv lungesygdom og kroniske rygmerter var ikke berettiget til støtte til køb af bil. Manden havde oplyst et kørselsbehov i forbindelse med daglige indkøb, familie- og vennebesøg og andre sociale aktiviteter. Han havde ca. 1000 meter til nærmeste indkøbsmulighed og 200 meter til nærmeste offentlige transport. Han kunne gå på trapper og skønnedes at kunne bruge offentlige transportmidler – om end med noget besvær og uden at kunne bære på noget i forbindelse hermed. Hans gangdistance lå mellem 100 – 180 m. Der blev lagt vægt på den oplyste gangdistance, og at han kunne gå på trapper og bruge offentlige transportmidler. Der blev lagt vægt på, at borgers kørselsbehov mere hensigtsmæssigt kunne tilgodeses ved andre ordninger, herunder ved brug af el-scooter ved kørsel i nærområdet, ordninger om individuel handicapkørsel og ved brug af offentlige transportmidler.

**98-10** Der var ikke grundlag for bilstøtte til en benamputeret og fysisk og psykisk traumatiseret flygtning. Manden var amputeret på højre underben og brugte benprotese. Han havde endvidere post traumatisk stress syndrom. Han kunne gå ca. 200 meter ved hjælp af albuestokke og med indlagte pauser. Gangdistancen var ikke betydeligt nedsat. Kuldefølsomhed og fantomsmerter ved hans benstump udgjorde ikke et særligt skånebehov. Der var oplyst et betydeligt kørselsbehov til daglige indkøb, lægebesøg og genoptræning, besøg hos venner rundt om i landet, samt ferieture og ture i naturen. Det blev vurderet, at kørselsbehovet mere hensigtsmæssigt kunne tilgodeses ved andre ordninger, herunder ved brug af el-scooter til kørsel i nærområdet og handicapbefordring og befordring med DSB's handicapbefordring over længere afstande. Ved vurderingen af handicapbefordringen blev der lagt vægt på det antal ture, der årligt kunne opnås henholdsvis indenfor og udenfor kommunens grænser, og at der efter aftale kunne opnås spontane ture mod betaling af et ekstra gebyr. Der blev også lagt vægt på, at der ved benyttelse af handicapbefordring og DSB var mulighed for at medtage såvel en rollator som en el-scooter.

**52-14** Når en person søger om støtte til bil på trivselsmæssigt grundlag, er det samtidig en betingelse, at der er et omfattende kørselsbehov, som ikke kan tilgodeses med andre kørselsordninger, herunder ordninger om individuel handicapkørsel.

**C-37-00** Det forhold, at borger tidligere havde modtaget støtte til køb af bil, kunne ikke i sig selv begrunde fornyet støtte, men alene indgik som et moment i helhedsvurderingen af borgerens funktionsevne og behov for bil. Betingelserne for støtte til køb af bil skulle være opfyldt på det aktuelle afgørelsestidspunkt

**157-11** En stærkt bevægelseshæmmet 54-årig mand var berettiget til støtte til køb af bil på trivselsmæssigt grundlag. Manden havde svær lammelse i begge ben, højresidig lammelse i kroppen i øvrigt, svære sproglige og kommunikative vanskeligheder (afasi og apraksi) efter blodprop i hjernen. Han var permanent kørestolsbruger. Der var oplyst et væsentligt kørselsbehov i forbindelse med daglige indkøb, næsten daglige genoptræninger, ugentlige besøg hos familiemedlemmer, ugentlige læge- og hospitalsbesøg, og til forskellige fritids-, idræts- og kulturaktiviteter. Ankestyrelsen fandt, at kørselsbehovet ikke var af en sådan karakter, at det mere hensigtsmæssigt kunne tilgodeses ved brug af andre ordninger, herunder ordninger om individuel handicaptransport.



## VI – praksis valg af bil og særlig indretning

### *Billigst egnet*

**C-36-06** Ved udmåling af bilstøtte og tilskud til særlig indretning måtte der primært tages hensyn til, at bilen skulle kunne fungere som befordringsmiddel for den støtteberettigede. Familiens sammensætning og antallet af hjælpere kunne ikke tillægges afgørende betydning ved vurderingen af, hvilken bil der var den billigst egnede, eller ved vurderingen af, om en indretning var nødvendig, når blot det blev sikret, at bilen ud over den støtteberettigede kunne rumme de nødvendige hjælpere og diverse hjælpemidler.

### *Særlige indretninger*

**C-4-01** En borger var ikke berettiget til tilskud til særlig indretning i form af en fjernbetjening til en motor-/kabinevarmer med ur. Der blev lagt vægt på, at der skulle være særlige omstændigheder, der kunne begrunde, at et ur med tre indstillingstidspunkter i forbindelse med kørsel til forskellige trivselsmæssige formål ikke skulle kunne dække ansøgers behov for varme i bilen.

**C-27-06** En borger havde ret til at få bevilget tilskud til særlig indretning i form af en fjernbetjening til en motor-/kabinevarmer. Der blev lagt vægt på behovet for fleksibilitet og på omfanget af kørselsbehovet ved arbejde og deltagelse i frivilligt organisationsarbejde.

**C-1-07** Forældrene til en dreng, som led af cerebral parese og derfor ikke kunne tåle større temperatursvingninger, var berettiget til tilskud til særlig indretning af drengens handicapbil i form af klima anlæg. Et klima anlæg måtte efter en konkret vurdering anses for en nødvendig indretning af bilen som følge af drengens helbredsmæssige forhold. Der blev lagt vægt på de lægelige vurderinger i sagen, og på, at drengen i alle sine vågne timer bar et korset lavet af hård plastik, som var ekstremt varmt at have på. Videre blev der lagt vægt på, at det ikke havde været muligt at eliminere temperaturforskellenes betydning på anden vis.

### *Valg af bil*

**C-36-06** Ved udmåling af bilstøtte og tilskud til særlig indretning måtte der primært tages hensyn til, at bilen skulle kunne fungere som befordringsmiddel for den støtteberettigede. Familiens sammensætning og antallet af hjælpere kunne således ikke tillægges afgørende betydning ved vurderingen af, hvilken bil der var den billigst egnede, eller ved vurderingen af, om en indretning var nødvendig, når blot det blev sikret, at bilen ud over den støtteberettigede kunne rumme den/de nødvendige hjælpere samt diverse hjælpemidler. På denne baggrund fandtes den korte model af Citroën Jumper at være den billigst egnede bil for en kvinde, der var kørestolsbruger, og ekstra sæder i passagerkabinen kunne ikke anses som en nødvendig indretning af bilen. Der blev bl.a. lagt vægt på, at ansøgningen om den mellemlange model af Citroën Jumper indrettet med ekstra sæder ikke var begrundet i hensynet til støttemodtageren, men i at bilen udover kvinden selv skulle kunne rumme hendes ægtefælle og to børn samt hendes to hjælpere foruden bagage og hjælpemidler.



**C-2-07** En stærkt handicappet mand, der var afhængig af hjælp fra andre til alle praktiske gøremål, var ikke berettiget til bilstøtte i form af særlig indretning og tilskud til køreundervisning, således at han selv blev i stand til at føre sin handicapbil. Begrundelsen var, at den grad af selvhjulpethed, som manden ville opnå ved selv at blive i stand til at føre sin bil, ikke stod i rimeligt forhold til omfanget af de særlige indretninger og udgifterne til den køreundervisning, som ville være påkrævet for at opnå dette.

**C-37-02** Ankestyrelsen fandt, at der skulle ske tilkendelse af udvidet lån til støtte til køb af bil til en 9-årig dreng med en progredierende lidelse i form af Duchennes muskeldystrofi. Efter en konkret skønsmæssig vurdering var drengens lidelse af en sådan sværhedsgrad, at større og dyrere bil måtte anses for at være nødvendig for at medbringe nødvendige hjælpemidler, ligesom at det måtte forudses, at lidelsen ville medføre en progression inden 6-års periodens udløb, hvor det skønnedes sandsynliggjort - ud fra den meget sikre lægefaglige viden om lidelsen og dens forløb - at drengen alene ville kunne færdes i el-kørestol.

### *Særlige indretninger*

**48-11** En afgørelse om støtte til indretning af en handicapbil var ugyldig, da den måtte anses for truffet af anden aktør.

En anden aktørs indstilling til afgørelse i en sag om indretning af en handicapbil måtte anses for så tæt forbundet med selve afgørelsen, at der var tale om myndighedsudøvelse. Gennem indstillingen havde anden aktør i realiteten foretaget det lovpligtige skøn, som fastsatte, hvad der skulle være ret for borgeren i sagen.

Ankestyrelsen lagde vægt på, at der ikke var hjemmel i serviceloven til delegation af myndighedsudøvelse, og at anden aktør ikke havde kompetence til myndighedsudøvelse.

**17-21** Der kunne ikke gives afslag på støtte til særlig indretning efter bilbekendtgørelsen alene med den begrundelse, at anskaffelsen var foretaget, inden bevilling var modtaget. Borgeren kunne derfor godt påtage sig en udgift, efter at borgeren havde søgt kommunen herom, og inden bevilling var modtaget. Borgeren løb imidlertid den risiko, at kommunen gav afslag, hvorefter borgeren selv måtte afholde udgiften. Ankestyrelsen hjemviste sagen til kommunen, der skulle vurdere, om borgeren var berettiget til det indkøbte bilsæde.

**17-21** Det var ikke tilstrækkeligt til at anse en indretning for en særlig indretning, at den først var blevet monteret i bilen, efter at bilen havde forladt fabrikken. Det måtte også kræves, at der var tale om en nødvendig indretning i forhold til handicappet, og at der ikke var tale om standardudstyr.

Ved afgørelsen af, om der var tale om standardudstyr blev der lagt vægt på, om det drejede sig om udstyr, der efter en faglig vurdering normalt blev leveret og indsat i den konkrete bil-model før den forlod fabrikken. I sagen blev to sæder ved baghjul og et



sæde med integreret trepunktsele anset for standardudstyr, mens kørestolsbund med vinylbelægning og automatisk lys ved lift efter en konkret vurdering blev anset for særlig indretning. Ved vurderingen af, om der var tale om nødvendige indretninger i forhold til funktionsnedsættelsen, blev der lagt vægt på, at ansøger var kørestolsbruger.

**C-36-01** Ansøger var berettiget til tilskud til afmontering af særlig indretning i form af ratknop og bremseforstærker. Ankestyrelsen vurderede, at afmonteringen af de særlige indretninger var påkrævet, hvis bilen fortsat skulle være anvendelig for kørsel af ansøger, som ikke længere selv var i stand til at køre bilen, men i stedet skulle køres af forskellige ledsagere.

Statens Bilinspektion krævede bilens bremsesystem tilbage til det oprindeligt fabriksfremstillede, for at bilen kunne anvendes af en anden fører.

Ansøgers bil var indregistreret i 1990. Statens Bilinspektion udtalte i 1999, at der intet var der tydede på, at bilen ved fortsat normal vedligeholdelse ikke kunne holde i en ny 6-års-periode.

Ansøger var ikke længere berettiget til afgiftsfritagelse.

**17-21** Ankestyrelsen har behandlet en sag om tilskud til særlig indretning i form af skinner til fastspænding af kørestol og trinbræt til en kassebil anskaffet efter eget valg. Ansøgeren var bevilget almindeligt lån efter bilbekendtgørelsen, hvor de ansøgte indretninger ikke var nødvendige.

Det forhold at der var anskaffet en større og dyrere bil efter eget valg, kunne ikke i sig selv begrunde tilskud til særlig indretning.

**17-21** Bilbekendtgørelsen giver kun hjemmel til at yde tilskud til særlig indretning i form af servostyring, såfremt bilen ikke er forsynet med indretningen fra fabrikken. Ankestyrelsen lagde vægt på, at servostyringen var indbygget i bilen, da ansøger fik den leveret fra fabrikken. Ankestyrelsen fandt således, at bilen var forsynet med indretningen fra fabrikken.

**17-21** Ankestyrelsen har behandlet en sag om tilskud til særlig indretning af en bil, der var foretaget inden ansøgning var indgivet og bevilling forelå.

Ankestyrelsen fandt at ansøger ikke var berettiget til tilskud til særlige indretninger, bortset fra det faste tilskud til automatisk transmission.

Ankestyrelsen lagde til grund, at det er et almindeligt princip i bistandsloven (nu serviceloven), at ansøgning skal indgives og bevilling modtages inden anskaffelsen.

Ankestyrelsen fandt ikke, at installering af de særlige indretninger havde været uopsætteligt. Det fremgik, at bilen med de særlige indretninger var købt og indregistreret primo november 1996, at kørekorts krav om særlige indretninger var dateret 16. januar 1997, og at ansøgningen var af 30. januar 1997.





**210-10** Der var ikke ret til særlig indretning af bil i form af solfilm til bilens ruder til en 4-årig dreng med nedsat og manglende muskelmasse i kroppen samt ansigtsmuskellammelse.

Ankestyrelsen fandt på baggrund af en samlet vurdering af drengens helbredsforhold, at han var tilstrækkeligt kompenseret for sin nedsatte funktionsevne med de bevilgede særlige filterbriller og med muligheden for, at forældrene kunne sætte manuelle solskærme op i bilen.

Ankestyrelsen bemærkede, at der ved bevilling af tilskud til særlige indretninger af bil kunne lægges vægt på et behov for kørsel i forbindelse med familiebesøg, ferier, længere ture med familien og andre sociale aktiviteter, der lå ud over den daglige kørsel. Der var således ikke noget krav om, at der skulle være et behov for kørsel, der i væsentlig grad lettede ansøgerens daglige tilværelse.

**C-1-07** Forældrene til en dreng, som led af cerebral parese, og som ikke kunne tåle større temperatursvingninger, var berettiget til tilskud til særlig indretning af drengens handicapbil i form af klimaanlæg. Et klimaanlæg måtte således efter en konkret vurdering anses for en nødvendig indretning af bilen som følge af drengens helbredsmæssige forhold.

Der blev lagt vægt på de lægelige vurderinger i sagen samt på, at drengen i alle sine vågne timer bar et korset lavet af hård plastik, som var ekstremt varmt at have på. Videre blev der lagt vægt på, at det ikke havde været muligt at eliminere temperaturforskellenes betydning på anden vis.

**C-4-01 Ankestyrelsen** har behandlet en sag om tilskud til særlig indretning i form af fjernbetjening til motor-/ kabinevarmer med ur. Ansøger blev ikke fundet berettiget til den ansøgte fjernbetjening. Ankestyrelsen vurderede, at der skulle være særlige omstændigheder, der kunne begrunde, at et ur med 3 indstillingstidspunkter i forbindelse med kørsel til forskellige trivselsmæssige formål ikke skulle kunne dække ansøgers behov for varme i bilen.

**C-36-06** Ved udmåling af bilstøtte og tilskud til særlig indretning måtte der primært tages hensyn til, at bilen skulle kunne fungere som befordringsmiddel for den støtteberettigede. Familiens sammensætning og antallet af hjælpere kunne således ikke tillægges afgørende betydning ved vurderingen af, hvilken bil der var den billigst egnede, eller ved vurderingen af, om en indretning var nødvendig, når blot det blev sikret, at bilen ud over den støtteberettigede kunne rumme den/de nødvendige hjælpere samt diverse hjælpemidler. På denne baggrund fandtes den korte model af Citroën Jumper at være den billigst egnede bil for en kvinde, der var kørestolsbruger, og ekstra sæder i passagerkabinen kunne ikke anses som en nødvendig indretning af bilen. Der blev bl.a. lagt vægt på, at ansøgningen om den mellemlange model af Citroën Jumper indrettet med ekstra sæder ikke var begrundet i hensynet til støttemodtageren, men i at bilen ud over kvinden selv skulle kunne rumme hendes ægtefælle og to børn samt hendes to hjælpere foruden bagage og hjælpemidler.

**52-17** Bilstøttereglerne i serviceloven og bilbekendtgørelsen tager sigte på at kompensere for borgerens nedsatte evne til at færdes, så den personkreds, der er



omfattet af disse regler, får mulighed for at få sit kørselsbehov dækket med en egnet bil.

Der kan ydes tilskud til særlig indretning, der muliggør ansøgerens placering ved siden af chaufføren, eksempelvis i form af rampe eller udskæring, hvis dette er nødvendigt, fordi ansøgerens helbredsforhold taler for det, eller fordi det letter ansøgerens placering i bilen.

Chaufføren skal overholde færdselslovgivningen. Kommunen skal derfor inddrage hensynet til trafiksikkerheden i vurderingen af, om særlig indretning, der muliggør ansøgerens placering ved siden af chaufføren, kan bevilges.

#### *Vurdering af helbredsforhold*

Kommunen skal i den enkelte sag vurdere, om der er helbredsmæssige forhold hos ansøgeren, der begrundes, at særlig indretning, der muliggør ansøgerens placering ved siden af chaufføren, er nødvendig. Det kan være helbredsmæssige forhold, der indebærer, at ansøgeren under kørslen kan få behov for hjælp meget hurtigt, fx respirationshjælp, forudsat at hjælpen kan ydes uden risiko for trafiksikkerheden.

Det kan også være helbredsmæssige forhold, hvor ansøgeren med selve placeringen på 1. række i bilen får afhjulpnet smerter eller væsentlige helbredsmæssige gener. Det drejer sig om tilfælde, hvor ansøgerens placering bagved 1. række skaber eller forværrer ansøgerens smerter, fx fordi bilen er bedre affjedret fortil end bagtil. Det drejer sig også om tilfælde, hvor ansøgerens placering bagved 1. række indebærer væsentlige helbredsmæssige gener hos ansøgeren, fx væsentlig køresyge hos en ansøger, og der ikke er andre hensigtsmæssige måder at forebygge køresygen på. Det vil afhænge af en konkret og individuel vurdering i den enkelte sag, om der skal lægges vægt på ansøgerens forbedrede muligheder for at kommunikere med chaufføren fra en placering ved siden af chaufføren. I tilfælde, hvor ansøgerens helbredsmæssige forhold underbygger, at ansøgerens placering ved siden af chaufføren er nødvendig for, at ansøgeren kan få tilgodeset et akut behov for hjælp fra chaufføren, kan der lægges vægt på kommunikationshensynet.

I nogle tilfælde har chaufføren fra chaufførpladsen via fastmonterede spejle mulighed for at opdage og reagere på ansøgerens akutte behov for hjælp i tilfælde, hvor denne er placeret bagved 1. række i bilen. I disse tilfælde kan særlig indretning, der muliggør ansøgerens placering ved siden af chaufføren, efter en konkret og individuel vurdering ikke anses som nødvendig.

#### *Vurdering af placering*

Kommunen skal i forbindelse med valg af bil og tilskud til særlig indretning vurdere ansøgerens behov for særlig indretning til at blive placeret i bilen. Kommunen skal bevilge de nødvendige særlige indretninger hertil og kan vælge mellem forskellige løsninger, herunder løsninger der indebærer placering på 1. eller bagved 1. række i bilen.



Forbedrede muligheder for at orientere sig om bilens funktioner og kørslen kan ikke i sig selv begrunde, at særlig indretning, der muliggør ansøgerens placering ved siden af chaufføren, er nødvendig af hensyn til ansøgerens helbredsmæssige forhold, eller fordi det letter ansøgerens placering i bilen.

Støttebetingelserne i bilbekendtgørelsens § 13, stk. 1, skal være opfyldt for, at ansøgeren kan bevilges tilskud efter bestemmelsen.

I sag nr. 1 og 2 fik ansøgeren afslag på særlig indretning, der muliggjorde ansøgerens placering ved siden af chaufføren, fordi Ankestyrelsen ikke fandt grundlag for at tilsidesætte kommunernes vurdering af, at indretningen ikke var nødvendig som følge af ansøgerens helbredsmæssige forhold. Ankestyrelsen vurderede, indretningen ikke var nødvendig, fordi den ikke lettede ansøgerens placering i bilen. I sag nr. 1 vurderede Ankestyrelsen på baggrund af lægelige oplysninger, herunder om ansøgerens behov for natlig respirationshjælp, at der ikke aktuelt var særlig risiko for, at ansøgeren fik et akut behov for hjælp under kørsel, som chaufføren kun hensigtsmæssigt kunne udføre eller reagere på, hvis ansøgeren var placeret ved siden af chaufføren. Ankestyrelsen lagde vægt på, at ansøgeren var bevilget særlig indretning, der muliggjorde ansøgerens placering bagved 1. række i bilen, og havde mulighed for at kommunikere med chaufføren fra denne placering. Ankestyrelsen lagde endvidere vægt på, at kommunen i forbindelse med bevilling af bil havde taget højde for, at bilen på et senere tidspunkt kunne indrettes, så ansøgeren kunne få mulighed for placering ved siden af chaufføren, hvis det ville blive nødvendigt som følge af ansøgerens helbredsmæssige forhold.

I sag nr. 2 vurderede Ankestyrelsen, at der ikke var særlig risiko for, at ansøgeren ville få et akut behov for hjælp under kørsel som følge af sine helbredsmæssige for, som chaufføren kun hensigtsmæssigt kunne udføre eller reagere på, hvis ansøgeren sad ved siden af chaufføren. Ankestyrelsen vurderede, at ansøgerens ønske om forbedrede muligheder for at kommunikere med chaufføren og orientere sig om bilen og kørslen ikke i sig selv kunne begrunde, at ansøgerens placering ved siden af chaufføren var nødvendig for, at ansøgeren kunne bruge bilen. Endelig lagde Ankestyrelsen vægt på, at ansøgeren var bevilget særlig indretning, der muliggjorde ansøgerens placering bagved 1. række i bilen.

I sag nr. 3 hjemviste Ankestyrelsen kommunens afgørelse, så kommunen skulle behandle sagen igen. Ankestyrelsen lagde vægt på, at sagen ikke indeholdt tilstrækkelige oplysninger til, at Ankestyrelsen kunne vurdere, om særlig indretning, der muliggjorde ansøgerens placering ved siden af chaufføren, var nødvendig som følge af ansøgerens helbredsmæssige forhold. Det forhold, at kommunen havde afgjort sagen på baggrund af en tro- og loveerklæring fra ansøgeren, fritog ikke kommunen for at sikre sig, at sagen var tilstrækkelig oplyst til, at den kunne afgøre den. Ankestyrelsen lagde vægt på, at der ikke var lægelige oplysninger i sagen om ansøgerens køresyge.



**C-6-01** Ankestyrelsen har behandlet en sag om tilskud til særlig indretning i form af trailer med presenningoverbygning, idet ansøgeren ønskede at kunne medbringe en elknallert.

Ankestyrelsen lagde vægt på, at der efter bekendtgørelsens regler alene er hjemmel til at yde tilskud til nødvendig indretning af bil. Bestemmelsen sigter bl.a. på særlige indretninger, der kan lette placeringen af nødvendige hjælpemidler. Ved nødvendige hjælpemidler sigtes der til hjælpemidler, der medtages i forbindelse med dækning af det almindelige, regelmæssige behov for kørsel.

Ankestyrelsen fandt, at der må foretages en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde af behovet for at medbringe el-knallert.

I den konkrete sag måtte ansøgerens regelmæssige behov for kørsel anses at være dækket af henholdsvis el-knallert, som kunne benyttes i nærområdet, og af en tidligere tilkendt bil, hvor ansøgeren havde mulighed for at medbringe manuel kørestol og rollator. Det forhold, at ansøgeren ønskede at medtage sin el-knallert på ture, camping og besøg hos venner, kunne ikke begrunde tilskud til en trailer, idet el-knallerten ikke nødvendigvis skulle medbringes ved kørsel i bil, men måtte anses for at være et alternativ til bil i nærområdet.

**C-37-02** Ankestyrelsen fandt, at der skulle ske tilkendelse af udvidet lån til støtte til køb af bil til en 9-årig dreng med en progredierende lidelse i form af Duchennes muskeldystrofi.

Efter en konkret skønsmæssig vurdering var drengens lidelse af en sådan sværhedsgrad, at større og dyrere bil måtte anses for at være nødvendig for at medbringe nødvendige hjælpemidler, ligesom at det måtte forudses, at lidelsen ville medføre en progression inden 6-års periodens udløb, hvor det skønnedes sandsynliggjort - ud fra den meget sikre lægefaglige viden om lidelsen og dens forløb - at drengen alene ville kunne færdes i el-kørestol.

## VII De konkrete mødesager

Vi har valgt at fremlægge 42 konkrete sager(emner) for at belyse Ankestyrelsens praksis om støtte til køb af bil. Sagerne er udvalgt for at belyse vores almindelige praksis på området, og omfatter derfor også sager, hvor vi er enige i kommunernes afgørelser, da den type af sager sjældent vil blive udtaget til principiel behandling. Der kan være flere temaer og delelementer i en enkelt sag. De 42 sager er derfor skrevet som 36 afgørelser, eksempelvis fordi den samme borger skal have vurderet sin ret til støtte på både erhvervs- og trivselsmæssigt.

Sag Nr.	Resultat	Resumefelt
---------	----------	------------



1	Hjemvisning	Hjemvisning – KM giver afslag på afgiftsfritagelse med den begrundelse, at borger kan anvende andre kørselsordninger. Borger gør gældende, at dette ikke er tilfældet pga. angstlidelser. Vi hjemviser, da KM ej forholder sig hertil samt træffer afgørelse på det foreliggende grundlag.
2	Stadfæstelse	Stadfæstelse – KM giver afslag på støtte til køb af bil samt afgiftsfritagelse på trivselsmæssigt grundlag med den begrundelse, at borgers kørselsbehov mere hensigtsmæssigt kan dækkes af andre kørselsordninger, som borger i forvejen benytter. Vi finder ikke grundlag for at tilsidesætte kommunens konkrete vurdering.
3	Stadfæstelse	Stadfæstelse – Borger søger om dækning af afgiftsfritagelse fra 2017, da gældstyrelsen opkræver penge herfor. Borger har ikke haft ret til støtte til køb af bil siden maj 2017 – denne afgørelse har AST stadfæstet i nov. 2017. Vi stadfæster med den begrundelse, at borger ej opfylder betingelserne for bilstøtte og dermed heller ikke afgiftsfritagelse.
4	stadfæstelse	Vi stadfæster KMS afgørelse. Borger er kørestolsbruger og skal ikke være chauffør af bilen – det skal en af hans døtre. Borger har tidl. anvendt kørselsordning i forbindelse med træning. Vi kan ej tilsidesættes KMs vurdering, uagtet at borger har haft epileptisk anfald. Vi henviser til 98-10 og 59-10
5	Stadfæstelse	Stadfæstelse – KM giver afslag på støtte til køb af bil, tilskud til kørekort og afgiftsfritagelse, med den begrundelse at borger tidligere har fået afslag på en hjælperkørt bil, og læge udtaler at borger ikke selv kan tage kørekort. Borgers kørselsbehov kan mere hensigtsmæssigt dækkes på anden vis.
		Afslag på tilskud kørekort, da borger ikke har ret til støtte til køb af bil og læge udtaler at det ikke vil være muligt. Ikke grundlag for at tilsidesætte kommunens vurdering.



6	Stadfæstelse	Stadfæstelse – Kommunen giver afslag på støtte til køb af bil samt afgiftsfritagelse på trivselsmæssigt grundlag, med den begrundelse, at borger kan anvende andre kørselsordninger. Vi finder ikke grundlag for at tilsidesætte kommunens vurdering. Vi henviser til C-39-07
7 og 8	Hjemvisning	Hjemvisning – KM giver afslag med den begrundelse, at borgers funktionsevne ikke er væsentligt nedsat til at begrunde støtte til bil på trivsel, og at borger ikke vil udtrættes af offentlig transport ved kørsel til arbejde (udtalelse fra læge om udtrætning ved offentlig transport). Vi hjemviser sagen, da KM ikke har belyst, om borgers angivne udtrætning ved kørsel med offentlig transport vil forhindre borgers varetagelse af arbejde eller træning, og fordi KM ikke tilstrækkeligt har undersøgt, om borger kan dække sit kørselsbehov på anden vis end ved offentlig transport.
9	Stadfæstelse	Stadfæstelse – KM giver afslag på støtte til køb af bil samt afgiftsfritagelse på erhvervsmæssigt- og trivselsmæssigt grundlag. KM begrundede afslag på erhverv med, at det ikke er borgers funktionsnedsættelse der gør, at borger er afhængig af bil, men arbejdets beliggenhed, da det daglige kørselsbehov til og fra arbejde er 260 km. KM begrundede afslag på trivsel med, at borgers funktionsnedsættelse ikke forringer borgers evne til at færdes uden bil i så væsentlig grad, at det kan berettige til støtte, særligt fordi borger kan gå 2-3 km, og at borgers kørselsbehov i øvrigt mere hensigtsmæssigt kan dækkes af andre kørselsordninger. Vi finder ikke grundlag for at tilsidesætte kommunens konkrete vurdering. Sagen er behandlet som en dobbeltsag sammen med 21-43799.
10	Stadfæstelse	Stadfæstelse – KM giver afslag på støtte til køb af bil samt afgiftsfritagelse på erhvervsmæssigt- og trivselsmæssigt grundlag. KM begrundede afslag på erhverv med, at det ikke er borgers funktionsnedsættelse der gør, at borger er afhængig af bil, men arbejdets beliggenhed, da det daglige kørselsbehov til og fra arbejde



		<p>er 260 km. KM begrundet afslag på trivsel med, at borgers funktionsnedsættelse ikke forringer borgers evne til at færdes uden bil i så væsentlig grad, at det kan berettigg til støtte, særligt fordi borger kan gå 2-3 km, og at borgers kørselsbehov i øvrigt mere hensigtsmæssigt kan dækkes af andre kørselsordninger. Vi finder ikke grundlag for at tilsidesætte kommunens konkrete vurdering. Sagen er behandlet som en dobbeltsag sammen med 21-27123.</p>
11 og 12	Stadfæstelse (trivsel) Hjemvisning (erhverv)	<p>Stadfæstelse - Kommunen giver afslag på genbevilling af støtte til køb af bil på erhvervsmæssigt grundlag. KM begrundet med, at borger har en gangdistance på 280 meter, og at borgers kørselsbehov i øvrigt mere hensigtsmæssigt kan dækkes ved andre kørselsordninger. Herunder Cross kørestol med hjælpemotor, Handicapkørsel og offentlig transport. Vi finder ikke grundlag for at tilsidesætte denne vurdering.</p> <p>Hjemvisning - KM giver afslag på støtte til køb af bil på erhvervsmæssigt grundlag. KM begrundet med at borgers indtægt ikke bidrager væsentligt til borgers forsørgelse, samt at kørselsbehovet følger af arbejdets særlige karakter.</p> <p>Vi finder ikke, at kommunen har godtgjort, at borgers indtægt ved erhverv ikke bidrager væsentligt til borgers forsørgelse. Vi finder i øvrigt ikke, at kommunen har godtgjort, at en person uden funktionsnedsættelse ikke på rimelig vis ville kunne dække transporten til borgers arbejdssteder ved brug af offentlig transport.</p>
13	Stadfæstelse	<p>KM giver afslag med henvisning til, at borger kan køre med bl.a. off. transport og flextur/flexhandicap. Borger har tidl. Modtaget bilstøtte på erhvervsmæssigt grundlag, men nu er hun stoppet med at arbejde og søger derfor på trivsel. Borger kan – om end med besvær – køre med off. Transport og flextur, som hun mener er for dyrt. Vi stadfæster med henvisning til 98-10 og 59-10.</p>



14	Stadfæstelse	Forældre søger om udskiftning af handicapbil til deres datter. Pigen bor nu på institution og er hjemme ca. hver 2. weekend. Hun er fast kørestolsbruger og har en genfejl. Bostedet kører hende til læge mv. samt de har mulighed for at hente/køre hende hjem 1 gang om måneden – vi stadfæster med henvisning til C-37-00 samt O-31-99 (der skal være tale om kørsel ud over weekender, ferier)
15	Stadfæstelse	Mor søger om støtte til køb af bil til søn på ca. 30 år, som er uden stand-, gang- og talefunktion. KM giver afslag med begrundelsen, at borger har et meget beskedent kørselsbehov, som i øvrigt mere hensigtsmæssigt kan dækkes på anden vis end ved kørsel i egen bil. Vi stadfæster og henviser til C-8-05
16 og 17	Stadfæstelse	Stadfæstelse på erhverv- og trivselsmæssigt grundlag. Borger er førtidspensionist og kan gå op til 3 km. Hans udfordring er det psykiske, men han anvender allerede lejlighedsvist off. Transport – om end med besvære. Vi stadfæster både på erhvervs- og trivselsmæssigt grundlag.
18	Stadfæstelse	Kommunen har i forbindelse med, at de har bevilget støtte til køb af bil, givet afslag på fartpilot som særlig indretning. Kommunen begrundet afslaget med, at der er tale om standardindretning. Vi stadfæster, da det fremgår af oplysningerne om bilen at den er udstyret med fartpilot fra fabrikken, hvorfor der er tale om standard indretning. Vi henviser til 17-21.
19	Stadfæstelse	Stadfæstelse – borger søger om særlig indretning i form af fjernbetjening til motorkabinevarmer. Borger er bevilget bil på trivselsmæssigt formål og han kan dermed planlægge sine kørsler. Herudover er motorkabinevarmeren med standard timerfunktion, således den kan forprogrammeres med 3 tider. Vi stadfæster, da vi ikke kan tilsidesætte KM's vurdering af, at motorkabinevarmer ikke er nødvendig indretning.





20	Stadfæstelse	Stadfæstelse – Borger ønsker en større bil end den bevilligede og særlig indretning i form af loftlift, briks og diskretionsfilm ud over det bevilligede. Borger er et barn og lider af cerebral parese. Der gives afslag, da den særlige indretning ikke er nødvendig for, at borger kan bruge bilen, ønsket om en større bil følger af, at der skal være plads til loftlift og briks.
21	Stadfæstelse	Stadfæstelse – valg af bil. Borger ønsker en personbil frem for en kassebil. KM bevilger en C1. Borger ønsker en anden bil. Borger er ikke selv chauffør af bilen, der er plads til hjælpemidler og en ledsager men ikke begge forældre, som borger ønsker. Vi stadfæster, da C1 er billigst egnet.
22	Stadfæstelse	Stadfæstelse – Borger søger om tilskud til automatisk transmission. Borger køber en hybridbil, hvor modellen kun eksisterer med automatgear. Vi giver derfor afslag
		på den baggrund, at automatgear er standardudstyr i bilen.
23	Stadfæstelse	Stadfæstelse – borger søger om støtte til køb af bil på trivselsmæssigt grundlag. Har knoglemarvskræft med hul i hofteknogle og må derfor ikke gå. Kørselsbehovet kan mere hensigtsmæssigt dækkes på anden vis. Kan køre med S-tog og metro med kørestolen. Derudover Handicapkørsel, DSB og Frederiksbergbusserne.
24	Stadfæstelse	Stadfæstelse – Søger støtte til køb af bil på trivsel. Borger har Parkinson og Parkinsondemens. Borger dækker på nuværende tidspunkt alle kørsler i nærområde på el-køretøj, men er bevilget samleverkørt bil tidligere. Samlever er fortsat på arbejdsmarkedet, og er således ikke tilgængelig i dagligdagen. Vi stadfæster, da kørselsbehov mere hensigtsmæssigt kan dækkes på anden vis.
25	Stadfæstelse	Stadfæstelse – Borger søger om støtte til køb af bil på trivsel. Borger har venstresidig kraftnedsættelse, men går 452 meter til gangtest. Vi vurderer, at borgers ikke er i personkredsen, og at borgers kørsel i øvrigt mere hensigtsmæssigt kan dækkes på anden vis.



26	Hjemvisning	Hjemvisning – Borger er bevilget en hjælperkørt bil. Borger har tidligere været bevilget en bil han selv førte. Kommunen tager ikke stilling til, hvilke særlige indretninger der er nødvendige for at borger selv kan føre bilen. Uafklaret om graden af selvhjulpenhed står i rimeligt forhold til omfanget af særlige indretninger.
27 og 28	Stadfæstelse	Kommunen bevilger bil med særlig indretning. Borger ønsker en højere bil samt særlig indretning i form af sæde med automatisk lændeindstilling. Kommunen vurderer, at den bil, borger er bevilget, er billigst egnet, og at særlig indretning i form af sæde med automatisk lændeindstilling ikke er nødvendigt, da borger er kompenseret med lændepude. Vi finder ikke grundlag for at tilsidesætte kommunens vurdering.
29	Stadfæstelse	Borger søger om støtte til køb af bil med automatgear på trivselsmæssigt grundlag (pensionist). Kommunen vurderer, at alle behandlingsmuligheder ikke er udtømte, og at borgers kørselsbehov mere hensigtsmæssigt kan dækkes på anden vis. Vi finder ikke grundlag for at tilsidesætte kommunens vurdering. Vi henviser til 98-10 og 17-21.
30	Stadfæstelse	Borger søger om støtte til køb af bil med automatgear på trivselsmæssigt grundlag (førtidspension). Borger lider af PTSD og fysisk arbejdsskade. Kommunen vurderer, at borgers funktionsevne er nedsat fysisk og psykisk, men at andre ordninger kan dække borgers kørselsbehov. Vi finder ikke grundlag for at tilsidesætte kommunens vurdering. Vi henviser til 98-10, C-39-07 og 17-21.
31	Stadfæstelse	Borger søger om støtte til køb af bil på trivselsmæssigt grundlag (førtidspension). Kommunen anerkender, at borgers funktionsevne er fysisk nedsat, men vurderer, at alle behandlingsmuligheder ikke er udtømte, samt at borgers kørselsbehov mere hensigtsmæssigt kan dækkes på anden vis, herunder med et el-køretøj samt Flextur. Vi finder ikke grundlag for at tilsidesætte kommunens vurdering.



32	Stadfæstelse	Borger søger om støtte til køb af bil grundet meget nedsat gangdistance som følge af lidelsen KOL. Kommunen vurderer, at borgers kørselsbehov kan dækkes på anden vis end ved kørsel i egen bil. Kommunen vurderer ikke, at borgers psykiske lidelse gør det umuligt eller meget vanskeligt at benytte offentlig transport/kørselsordninger. Vi finder ikke grundlag for at tilsidesætte kommunens vurdering. Vi henviser til 98-10 og C-8-05.
33	Stadfæstelse	Borger søger om tilskud til særlig indretning i form af fjernbetjening til fyr. Bilen er bevilget på uddannelsesmæssigt grundlag. Kommunen vurderer ikke at borger har behov for en fjernbetjening til fyr for at undgå mange forflytninger. Borger kender sine skoledage efter skema og fyret kan indstilles manuelt, når hun parkerer bilen, så den starter, inden hun skal køre i skole næste dag. Vi finder ikke, at en fjernbetjening til fyret er nødvendig indretning.
34 og 35	Stadfæstelse	Borger søger om støtte til køb af bil på trivsel. Borger er ikke inden for personkredsen, og i øvrigt kan behovet mere hensigtsmæssigt dækkes på anden vis. Borger søger også om særlig indretning af nuværende bil, som omregistrering til hvide plader og isætning af bagsæder. Borger kan bruge bilen uden bagsæder – således ikke en nødvendig særlig indretning.
36 og 37	Stadfæstelse	Borger søger om genbevilling af støtte til køb af bil på erhvervs- og trivselsmæssigt grundlag. Borger skal primært bruge bilen til at hvile sig i. Borger har Sclerose og arbejder 2-4 timer om ugen, afhængig af helbredet. Borger har et højt funktionsniveau og kan hvile sig på
		arbejdspladsen. Borger er tidligere bevilget støtte til køb af bil på erhvervmæssigt grundlag, men arbejdede dengang 12 timer ugentlig. Der er ikke oplysninger om omfattende skånehensyn og ikke grundlag for at tilsidesætte kommunens vurdering af, at borger kan anvende andre kørselsordninger herunder flextur. Vi henviser til 98-10, 59-10, 52-14 og C-37-00.



38	Stadfæstelse	Borger søger om et Recaro bilsæde med ortodeseudskæring. Ved afprøvning vurderer to konsulenter fra Handimobil, at en Suzuki Ignis 1,2 d er egnet med ændring af glideskinner, som skal forlænges 15 cm bagud, samt med en bred kant til fod for at undgå klemning af stift ben. Borger vælger i stedet en Toyota Corolla Hybrid og det er ikke muligt at indrette denne bil uden et Recaro bilsæde. Vi tilsidesætter ikke kommunens afgørelse om, at behovet for et Recaro bilsæde er en følge af borgers valg af bil.
39	Hjemvisning	Hjemvisning – udskiftning af handicapbil. KM henviser borger til at benytte sig af el-scooter og flextrafik – borger oplyser, at dette ikke er muligt. Lægen bekræfter, at borger er afhængig af handicapbil, men forholder sig ikke yderligere hertil. Vi hjemviser derfor sagen til KM.
40	Stadfæstelse	Stadfæstelse - Borger søger om støtte til køb af bil på trivselsmæssigt grundlag. Borger sidder permanent i kørestol. KM har vurderet, at borger opfylder de helbredsmæssige betingelser for at være berettiget til støtte til køb af bil på trivselsmæssigt grundlag. Borger har fået bevilliget et el-køretøj. Vi finder ikke grundlag for at tilsidesætte kommunens vurdering af omfanget af borgers skånebehov ift. Mulighederne for at anvende kørselsordningerne.
41	Stadfæstelse	Stadfæstelse - KM giver afslag på genbevilling af støtte til køb af bil på trivselsmæssigt grundlag (førtidspension). Borger går 284 meter til gangtesten. KM vurderer borgers kørselsbehov mere hensigtsmæssigt kan dækkes på anden vis og at kørselsordningerne er ændret siden borger fik bevilget støtte til køb af bil i 2013.
42	Stadfæstelse	Stadfæstelse – Borger søger om støtte til køb af bil på trivselsmæssigt grundlag. Hun kan bruge andre kørselsordninger i form af el-ladcykel og flexhandicap. Vi henviser til principmeddelelse 98-10 og 59-10.